

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXXII Kaina 30 c.

ANTRADIENIS - TUESDAY, SAUSIS - JANUARY 19, 1988

Nr. 11

„LKB Kronika“ Nr. 74

(Tęsinys)

Lietuvos TSR Prokurorui A.A. Novikovui
Nuorašas: Tikinčiųjų Teisėms Ginti Katalikų
komitetui

Sadūnaitės Felicijos-Nijolės, Jono
gyv. Vilniuje, Architektų 27-2

Pareiškimas

Visi trys man kalbėjo, daugiausiai H. Vaigauskas, aiškino, tikinėjo, klausinėjo, teigė esą sutirštinti spalvas, rašydama prisiminimus... Pasakiau, kad kaip tik priešingai, daug ką sušvelninau. Po to, 21 val. parodė man nutarimą, išreikšdami viltį, kad po juo pasirašysiu. Tame nutarime buvo pakartotas melagingas kaltinimas, kad aš niekur nedirbanti ir neturinti pastovios gyvenamos vietos. Į tai nereagavau, lyg tai manęs visai neliestų. Toliau buvo rašoma, kad buvau sulaukta įtariant padariusi nusikaltimą pagal 199-1 str., nenurodant jokių faktinių duomenų, patvirtinančių mano „kalbę“. Kadangi ta mano „nusikalstama“ veikla sustabdyta, rašoma toliau, jie pasitarė nutarė mane išleisti į laisvę.

Tekstą skaičiau kelis kartus, bet kadangi mano sąmonė buvo aptemusi, tai aš net du kartus klausiau J. Bakučionį, kodėl iš manęs nereikalaujama jokių pažadų. Jis paaiškino žinąs, kad aš po tokio pareiškimo nepasirašysiu. Po minėto nutarimo buvo jau pasirašęs J. Bakučionis. O kodėl pokalbiui vadovavęs H. Vaigauskas nepasirašė? Jis tik išreiškė viltį, kad apie tą vėlyvą vakarą pokalbį aš niekam nepasakosiu, neprašysiu. Kodėl H. Vaigauskas bijojo viešumos, jei jis ir jo draugai elgėsi teisingai? Juk tai prieštarauja M. Gorbachio persitvarkymo ir viešumo politikai!

H. Vaigauskas man dar aiškino, kad yra sulauktyta

Eina nuo 1972 metų.
Perskaitys duok kitam!
Jei gali, padaugink!

kažkokia moteris, kaip supratau, man pasirašius, ją išleis į laisvę. Ir šia nesąmone tą vakarą aš patikėjau. Paėmiau šratinuką, kurį padavė J. Bakučionis, rankų pirštai buvo lyg mediniai, ne savi, ir pradėjau pasirašyti. Rašiau ir pati čia pat stebėjau, kodėl raidės man išsina tokios didelės, kai visada pasirašau smulkiai. Man pasirašius, J. Bakučionis nudžiugęs pasakė: „Pirmą kartą pamatėme, kaip Nijolė pasirašo...“ H. Vaigauskas, priejo ir paspaudė man ranką, žadėdamas visur savo paramą ir netrukus gražinti visus mano per kratą paimitus daiktus. Iš jos dalyvių gautas šis manifestacijos aprašymas:

Po pamaldų Kauno katedroje, žmonės rinkosi prie besimeldžiančių prie Maironio kapo. Pradėjo dainuoti Maironio dainas, giesmes, deklamuoti jo eilėraščius: „Marija, Marija“, „Lietuva Brangi“, „Kur lygūs laukai“, „Kur bėga Šešupė“, „Už Raseinių ant Dubysos“, „Mylėk lietuvi, tą brangią šalį“.

Iš minios pasigirdavo šauksmas: „Laisvė! Laisvė!“ Skandavo po dvidešimt kartų. Buvo bandymų trukdyti, bet minia triukšmadariu nustelbdavo, šaukdama oratoriams „valio“ ir palydėdama deklamuojtus, kalbėtojus ilgais ir nuosirdžiais plojimais.

Dar kartą prašau man gražinti Rainio paimitus daiktus. Negavus būsiu priversta kreiptis į atitinkamai aukštesnes instancijas.

1987.04.27.

Centro Amerikos prezidentai konferencijos pasitarimų atidaryme Costa Ricos sostinėje San Jose. Iš kairės matyti Honduro prez. Jose Azcona Hoyos, El Salvadoro prez. Jose Napoleon Duarte, Costa Ricos prez. Oscar Arias Sanchez, Gvatemalos prez. Vinicio Cerezo ir Nikaragvos prez. Daniel Ortega Saavedra.

Manifestacija Maironiui pagerbti

Kaunas. — Lapkričio 1 d. Kaune įvykusi manifestacija Maironiui pagerbti sutraukė apie 8,000 žmonių. Iš jos dalyvių gautas šis manifestacijos aprašymas:

Po pamaldų Kauno katedroje, žmonės rinkosi prie besimeldžiančių prie Maironio kapo. Pradėjo dainuoti Maironio dainas, giesmes, deklamuoti jo eilėraščius: „Marija, Marija“, „Lietuva Brangi“, „Kur lygūs laukai“, „Kur bėga Šešupė“, „Už Raseinių ant Dubysos“, „Mylėk lietuvi, tą brangią šalį“.

Iš minios pasigirdavo šauksmas: „Laisvė! Laisvė!“ Skandavo po dvidešimt kartų. Buvo bandymų trukdyti, bet minia triukšmadariu nustelbdavo, šaukdama oratoriams „valio“ ir palydėdama deklamuojtus, kalbėtojus ilgais ir nuosirdžiais plojimais.

Gražulio kalba

Pirmas kalbėjo Petras Gražulis. Maironis mums brangus, sakė jis, nes rašė carinės okupacijos metais, o dabar Lietuva iš naujo okupuota. Pirmąs, kad KGB kišasi į seminarijos vidaus reikalus, jis paminėjo katalikų kunigų pareiškimą apie bandymus juos užverbuoti, kurį pasirašė Kazimieras Gražulis, Vytautas Pralaja, Robertas Rumšas ir Jeronimas Petrikas. Paminėjo, kad draudžiama katekizuoti vaikus, o tie kurie drįsta pakelti balsą prieš neteisębę, terorizuojami.

Kalbėjo apie tai, kad per „TV Tiltus“ Washingtonas — Maskva“ rugpjūčio 23 dienos demonstracija parodyta kaip žodžio ir demonstracijos laisvės pavyzdys, bet neparodyta kita medalo pusė, kaip Nijolė Sadūnaitė buvo vežiojama daugiau 30 valandų, sumuštas kun. Rokas Puzonas, Robertas Grigas ir kiti, taip pat ir dailininkas Jančiauskas, daugelis atleidinėjami iš darbų, terorizuojami darbotėse.

Gražulis pareiškė, kad gal ji po šios dienos suims, o gal net užmuš. Bet aukos esančios reikalingos, kad atgautumėm religinę ir tautinę laisvę. Kuo daugiau bus aukų, tuo greičiau ta laisvė atgausim. Jis paminėjo, kad jam labai brangūs kun. Alfonso Svarinsko testamentiniai žodžiai, pasakyti prieš kalėjimą: „Nebijokime melo sienos. KGBistai stengiasi teigti, kad ta siena, KGB jėga, yra nepermušama. O iš tikrųjų ta melo siena yra supuvusi ir ji

bijo kiekvieno žmogaus, kuris pasiryžęs aukotis už tiesą, už kitų žmonių gerovę. Kuo būsim drąsesni, kuo labiau nebijosim aukos, tuo greičiau ta supuvusi siena subyrės“. Pasak Gražulio, tai mums visiems yra tarsi „devizas“, pats brangiausias paraginimas būti ištikimais tiesai ir krikščioniškai meilei.

Jis taip pat ragino tautiečius nepasidavinėti karjeros sumetimais, nes tautos išdavimas ateina tik per auką. Gražulio kalbą lydėjo nuosirdūs, ilgi plojimai, šauksmai „valio“.

Jaunimo minia buvo sužavėta, matėsi, jog visi pasiryžę aukotis ir tos baimės nebebuvo. Po to per ruporą pradėjo kalbėti moteris, teigdama, kad Maironis niekad taip laisvai neskambėjo kaip dabar... prosovietiskai. Jai per garsiakalbį atsakė, kad jau 40 metų kaip mokykliniuose vadovėliuose Maironio poezijos praleidžiami tie eilėraščiai posmai, kuriuose sovietiniu požiūriu minimas Dievas arba Tėvynė; kad labiausiai įžeidžiamas Maironis ir paniekiamas jo autoritetas teisės, kai visuose jo eilėraščiuose Dievas rašomas mažąja raide, prieš mirusio autoriaus norą. Ar tai pagarba Maironiui? Iš minios girdėjosi šauksmai „Laisvės kun. Alfonsui Svarinskui! Laisvės kun. Sigitui Tamkevičiui! Leiskit kunigams ateiti į mokyklas, mokyti vaikučius“.

(Bus daugiau)

Popiežius apie vizitą Sovietų Sąjungoje

Roma. Popiežius Jonas Paulius II sekmadienį kalbėjo, jog jis norėtų aplankyti Sovietų Sąjungą, jei jis galėtų susitikti su katalikais ir jei Sovietų vyriausybė pripažintų Ukrainiečių Bažnyčią.

Popiežius retą pobūdžio konferencijoje su 300 užsienio žurnalistų, sakė, kad tokia kelionė turėtų būti „tikras vizitas atskaitai ir rimta pakvietima. Tokio pakvietimo nėra“.

Popiežius pasakė, jog toks vizitas „būtų svarbus iš religinio taško ir iš tarptautinės koegzistencijos“. Nežiūrint spėjimų apie Rusų Ortodoksų Bažnyčios pakvietimą atvykti Popiežiui į tūkstanties metų krikščionybės minėjimą, Vatikanė neturima daug žinių. Popiežius pareiškė, jog Katalikų Bendruomenei Ukrainoje turi

TRUMPAI IŠ VISUR

— **Washington** pranešama, kad praėjusiais metais buvo mažiausia teroristinių veiksmų prieš amerikiečius visame pasaulyje. Tik 138 pasikėsinimai, iš kurių 7 buvo nelaimingi.

— **Buenos Aires** vyriausybė ištekimui dalinai apsupo Las Lasas karius stovyklą, kurie pulk. Aldo Rico vadovaujami rengė perversmą ir norėjo žygiuoti į sostinę.

— **Filipinuose** pirmadienį įvyko rinkimai į vietines savivaldybes. Turi būti išrinkta 16,000 pareigūnų įvairioms pozicijoms. Prieš rinkimus komunistai buvo išvystę plačią veiklą, kurios metu žuvo 93 žmonės. Jie visi nebuvo palankūs komunistams.

— **Prahoje** šį sekmadienį buvo areštuoti 8 žmogaus teisių gynėjai, kurie priklausė Čekoslovakijos čarterio 77 grupei, reikalaujančiai paleisti politinius kalinius.

— **Tokio** pirmą kartą po mėnesio pradėjo kilti dolerio vertė. Tai reiškia, kad pagerėjo prekybos reikalai.

— **New Orleans** mieste Amerikos Širdies organizacija paskelbė, jog kasmet miršta daugiau amerikiečių nuo širdies ligų, negu, kad jų žuvo dviejose pasauliniuose karuose, Korėjos ir Vietnamo karuose kartu sudėjus, tai reiškia — milijonas žmonių miršta nuo širdies ligos.

— **Miami** pakrančių sargybos, kaip praneša Reuterio žinių agentūra, ieško britų laivo kapitono kūno, kurį jūrininkai po susirėmimo nužudė ir išmetė į jūrą, pilną ryklių.

— **Lyric** operos šio sezono pats geriausias pastatymas, kaip ir kritikai sutinka, yra Verdi „Likimo galia“, kurios premjera buvo praėjusį šeštadienį. Dar bus penki spektakliai.

— **Pakistano** prezidentas Mohammed Zia ul-Haq ir ministras pirm. Khan Junejo New York Times duotame pasikalbėjime paskė, jog išvežus Sovietų kariuomenę iš Afganistano, į būsimą vyriausybę turi būti įskaityti ir prosovietiniai režimo asmenys.

— **Washington** Baltieji rūmai praneša, jog prezidentas šio mėnesio gale prašys Kongresą skirti pinigų karinei Contras partizanų paramai.

būti pripažintos teisės veikti, tik tada jis galėsias galvoti apie vizitą.

Nikaragvos Ortego sutinka pradėti derybas su Contras

San Jose. — Penkių Centro Amerikos valstybių prezidentai baigė savo pasitarimus Costa Ricoje, kaip buvo numatyta prieš penkis mėnesius jų pasirašytoje sutartyje. Gvatemalos, El Salvadoro, Honduro, Nikaragvos ir Costa Ricos dviejų dienų audringuose prezidentų pasitarimuose buvo daug sunkių kaltinimų Nikaragvos prezidentui Ortegai, kuris savaip aiškino pasirašytos sutarties tekstą. Costa Ricos, Salvadoro ir Honduro prezidentai kaltino Nikaragvos sandinistus nesilaikymu susitarimo įvesti savo krašte demokratiją ir pabaigti partizaninį karą.

Salvadoro prezidento žodis

Sunkiausias kaltinimas buvo prez. Ortegai, kad jis vis siūnčia paramą Salvadoro komunistams, kurie nori nuversti teisėtą Salvadoro vyriausybę ir įvesti komunistinę, kad neatšauktų karo metu apsiausties stovio Nikaragvoje, neišleido į laisvę politinius kalinius, neleidžia laisvai veikti spaudai, nepaskelbė amnestijos ir nepradėjo pasitarimų su Contras partizanais.

Diplomatai sako, kad ir Honduras buvo kritikuojamas už tai, jog nenutraukia paramos Contras kariams, kaip kad buvo sutarta taikos pakte.

Ortegos teisinimasis

Prez. Ortega atmetė jam skirtus kaltinimus specialiai jo sukvietojame spaudos konferencijoje. Ortega atvyko į šiuos pasitarimus su labai stipria apsauga ir sakėsi „trokštąs susitaikinti“. Jis tuoj apkaltino Ameri-

ką už pagalbos davimą Contras kariams ir reikalauja, jog dabar Amerika tuoj pat sustabdytų teikiamą paramą. Jis reikalavo, kad tarptautinei komisijai, kuri patikrino tų valstybių pakto vykdymą būtų, duota pirmenybė prieš prezidentų nutarimus. Kaip jau žinoma, ta komisija, patikrinusi visų penkių valstybių pasirašyto pakto vykdymą, pareiškė, kad Nikaragva vykdė susitarimą ir padarė palankias išvadas Ortegai, bet pasmerkė kitas tris valstybes. Ta komisija savo darbą baigė praėjusį savaitgalį.

Honduro ir El Salvadoro prezidentai atskrido anksčiau ir turėjo atskirą pasitarimą su Costa Ricos prezidentu ir susitarė dėl vieningos akcijos prieš Nikaragvą.

Komisija buvo palanki sandinistams

Prez. Duarte labai griežtai pasakė, kad tik šių kraštų prezidentai turi sprendžiamąjį balsą, bet ne ta komisija, kuri palaikė Ortegos pusę. Jis pareiškė, jog El Salvadoras laikėsi pasirašyto pakto punktų ir klausė, kada Nikaragva pradės vykdyti tai, ką jos prezidentas patvirtino savo parašu. Kai prez. Duarte ir prez. Ortega susitiko atidaromajame posėdyje, jie net nepasiviekinio ir visai nesikalbėjo. Ortega tuoj kaltino Duarte už nušovimą žmogaus teisų „kovotojų“ Salvadore praėjusį spalio mėnesį ir puolė Honduro prezidentą už ketvirtadienį nužudytą aktyvistą Miguel Pavon. Ortega pirmame posėdyje pasakė, kad jis nori tartis tik su „Contras kūrėjais“ — Amerika, bet ne tiesiog su jais. Costa Ricos prezidentas atsakė, kad tuo pačiu pagrindu Nikaragva, Sovietų Sąjunga ir Kuba yra kalta už partizanams teikiamą paramą Salvadore ir net už jų apmokymą ir paruošimą kovoms.

Nelauktas Ortegos pažadas

Paskutiniame posėdyje keturi prezidentai pareiškė, kad Nikaragva tuoj pat vykdytų pasirašytą paktą. Vykto žiaurios, diplomatų kalboje neįprastos, diskusijos. Buvo sustabdyta jų įsteigtoji tarptautinė komisija, kuri pristatė savo pranešimą ir tuo baigė savo veiklą. Aršūs susikirtimai įvyko tarp Ortegos ir Honduro — Salvadoro prezidentų.

Baigiant posėdį, Nikaragvos prez. Ortega pareiškė, jog jis sutinka pradėti tiesiogines derybas su Contras vadais ir laikinai atšaukti apsiausties stovį. Bet jis čia pasakė, jog pilnos amnestijos nebus tol, kol nebus padarytos karo paliaubos, o laisvės kovotojai turės įsijungti į krašto gyvenimą.

KALENDORIUS

Sausio 19 d.: Marijus, Morta, Gedvilė, Raivedis.

Sausio 20 d.: Fabijonas, Sebastijonas, Germana, Daugvydas, Vaidė, Darėjus, Jurgūnas.

ORAS

Saulė teka 7:14, leidžiasi 4:48. Temperatūra dieną 41 l., naktį 34 l.

Waldheimas vizituos Egiptą

Cairo. — Egipto prezidento Hosni Mubarako pakvietimu, Austrijos prezidentas Kurt Waldheimas sutiko vizituoti Egiptą, praneša Austrijos Užsienio ministeras Alois Mock, atvykęs į Cairo sutvarkyti prezidento vizito.

Londone britų vienas laikraštis dar kartą rašė, jog Jugoslavijos įstaigos turi informacijas apie Waldheimą, kad jis bendradarbiavo su nacistais, bet Austrija visa tai vėl paneigė. Ministeris Mock, būdamas Egipte, kaltino Izraelį brutaliais veiksmais prieš palestiniečių jų demonstracijų metu, nes riaušės sakė jis, neišspręstos palestiniečių laisvės reikalo.

Palaikė arabus prieš žydus

Waldheimas sakėsi, jog jis Hitlerio kariuomenėje ėjęs vertėjo pareigas, bet Pasaulio Žydų Kongreso organizacija sakosi turinti žinių, jog jauno leitenanto dalinys šaudęs civilius gventojus Balkanuose ir deportavęs daugiau kaip 40,000 graikų žydų į mirties stovyklas.

Egipte manoma, kad visa ši akcija prieš Waldheimą yra žydų sukelta todėl, kad Waldheimas, kai jis buvo Jungtinių Tautų generaliniu sekretoriume, pasisakė už arabus.

Sovietų ranka Waldheimio byloje

Be to, kad buvo Čekoslovakijoje prieškomunistinis sukilimas 1968 m., Waldheimas tada buvo Austrijos užsienio reikalų ministeriu ir neleidė žydams prisiglausti Austrijos ambasadoje Prahoje.

Express laikraštis Londone citavo Anon Koldenic, kuris buvo Jugoslavijos žvalgybos karininkas 1948 m., jog jis suteikęs žinių apie Waldheimą Sovietų KGB slaptajam policijai ir jis esąs tikras, jog tos žinios dabar naudojamos prieš Waldheimą. Tas pats laikraštis rašo, jog tuo metu Waldheimas buvo palankus sovietams, kurie dabar išduoda informacijas prieš Waldheimą.

— **Izraelyje** tęsiasi kasdien neramumai. Vyriausybė įsakė arabų pabėgėliams būti stovyklose ir niekur neišeiti iš savo vargūnų buveinių.

— **Paramaribo,** Suriname sostinėje, pranešama, jog po septynerių kariškių valdymo metų, buvo išrinktas civilis prezidentas ir tuo praskintas kelias demokratijos sugrįžimui. Buves Žemės ūkio reikalų ministeris Ramsewak Shankar išrinktas penkiems metams prezidentu.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGTI IR SVEIKAI. PAJĖGUMO UGDYMAS

KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, Ill. 60629
JONAS ADOMAVICIUS, M.D.

LIESAS MAISTAS – ŠIRDŽIAI VAISTAS (16)

Kuris gyvena valgydami, tas priartina širdies ataką ir tik tada pradeda valgyti gyvenimui.

Skaudi pamoka nepaklusniajam

Vienas amerikietis po širdies atakos ir širdies operacijos pradėjo eiti niekada savo gyvenime neeiit prie kelių ir dabar mediciniškoje spaudoje pasakoja tokia savo gyvenimo istorija.

Jis dabar mąkstinas, ima vaistus širdies arterijų išplėtimui (dipyridamole, prekybinis to vaisto vardas Persantine tabl.) ir, geros žmonės taktinamas, pradėjo mažai cholesterolio ir nedaug gyvulinių riebalų turinčių maistų maitintis. Jis prisipažįsta, kad iki širdies atakos jis nevalgė gyvenimui: tada jo valgis buvo šitoks: Pusryčiai: saldainiai, piene mirkyti pyragaičiai – visos kapšas jų; arba hamburgeris be svogūnų ir šokoladinis „shake“. Jis gyveno valgyti: jautienos „prime rib“ kepsnis, 3 ar 4 baronkos iš karto, kotletai ir dešrelės ir visokiausi saldumynai.

Jis negalėjo eiti gulti lovon pirm nesukirtas dubenį vanilijos ledų su šokoladinio sirupu. Nors jis nebuvo nutukęs (būdamas 5 pėdų, 8 colių svėrė tik 155 svarus), vis tik gavo širdies ataką sulaukęs 50 metų. Po to pergyveno širdies arterijų persodinimo operaciją („bypass surgery“).

Dieta po širdies arterijų operacijos

Jau pradėjo pusantur metų po širdies operacijos ir jis dabar prisilaiko mažai cholesterolio turinčio maisto, naudoja mažai druskos, apsieina visai be cukraus ir naudoja tik nedaug gyvulinių riebalų.

Tai reiškia, kad jis nevalgo raudonos mėsos, sviesto, trynių, negeria saldaus pieno ir visai kitokių desertų naudoja. Ir jis džiaugiasi, kad visai nenusimins esąs dėl tokio maisto, tvirtindamas, kad tai esą nieko tokio, nes jis ir toliau besijaučia gyvenęs valgyti – tik jau visai skirtingam.

Išsina, kad širdžiai sveikas valgis yra pakankamai skanus, kad žmogus jaustų pasitenkinimą. Tas amerikietis kitiems, vis dar širdžiai sveiko maisto nevalgantiems, tvirtina, kad nėra ko gąsčiotis širdį nuo atakos apsaugančio maisto. Girdi, žuvinis „salmon steak“ yra jam geresnis už jautienos „filet mignon“. Vištiena, jam atstojanti visokias mėsas, yra geresnė už maltą jautieną. Špageti su bemėsiu pomidoriniu padažu (namie gamintu ar pirktu) yra lygiai geri kaip jie buvo paruošti su mėsiškais kukuliais.

Jis valgas visokią duoną (mėgstas kvietinę) ir bulves. Valgas jų kiek noris ir užsities per dieną tris valgomus šaukštus margariną.

Jo žmona pagamino pakaitalą iš krautuvės perkamam majonezui, nes šis paprastai yra su tryniu. Ji naudoja sojos pupelių aliejų ir actą, apsieidama be trynių. Salotoms užpilą žmona pagamina iš vaisių sunkios ir pomidorų pastos daug skanesnį už pirktinį.

Desertui, kurį net širdies chirurgas pamėgtų, žmona

iškepa pyragą iš braškių ir rabarbarų. Vietoje pirktinės su taukais darytos tešlos, ji tešlai naudoja safflower aliejų. Ji pasaldina pyragą obuolių sūka, o kiekvieną gabalą apibarsto dirbtiniu cukrumi.

Jo namuose kepamas obuolinis pyragas pasaldinamas razinomis. Pagaliau išradinga žmona paruošė pakaitalą ledams: išplaka šaldytus bananus ir „kiwi“ vaisius „blender“ mašinėle. Tokių ledų jis valgo tiek pat kaip ir pirma. Jis beveik verkė iš džiaugsmo, kai gydytojas jam leido valgyti sprogdytus kukurūzus (popcorn). Valgo ir nesūdytus žemės riešutus („peanuts“), nors jie riebūs, bet tokie augaliniai riebalai yra sveiki širdžiai – gali net sumažinti cholesterolį kraujyje.

Nepatogumai pasninkaujančiam

Paliovus gyventi valgyti ir pradėjus valgyti gyvenimui, atsirado kai kurie nepatogumai. Jis prisipažįsta, kad jo dieta esanti labai griežta. Kiti širdininkai prisilaiko ne taip griežtai apriboto maisto. Vidutiniai sumažinti cholesterolio kiekį jie galį vien sumažindami gyvulinius riebalus („saturated fat“).

Jis prisipažįsta, kad niekada nepageidavo savęs apgaudinėti, o be pagundos nėra progos užsitaruoti malonę. Jis esąs patenkintas dabartiniais duomenimis. Gydytojai jam sakė, kad jo cholesterolis turįs būti žemesnis už 200 mg%, o jo cholesterolis dabar esąs 120. Matom, kad šis žmogus pajėgė beveik šimtaprocentiniai pagerinti savo mitybą, palyginus su tuo, kaip mito prieš širdies ataką.

Tačiau turime atsiminti, kad ne kiekvienam taip seksis. Bus tokių, kurie dar griežčiau prisilaikys sveiko maisto – ir vis tiek jiems nesiseks sumažinti savo kraujyje cholesterolio kiekį. Užtai turime atsiminti, kad ne kiekvienam taip seksis. Bus tokių, kurie dar griežčiau prisilaikys sveiko maisto – ir vis tiek jiems nesiseks sumažinti savo kraujyje cholesterolio kiekį. Užtai turime atsiminti, kad ne kiekvienam taip seksis. Bus tokių, kurie dar griežčiau prisilaikys sveiko maisto – ir vis tiek jiems nesiseks sumažinti savo kraujyje cholesterolio kiekį.

Patariama amerikiečio dieta

Pusryčiai. Avių dribsniai („oatmeal“) su cukraus pakaitalu ir nugriebtu („skim“) pienu, paskrudinta „English muffin“ bulktė arba dvi rieketės paskrudintos pilnų kviečių duonos su margarinu ir

Anicetas Balyas (kr.) ir Pranas Šulas be gyvulinių riebalų ir be cholesterolio maistu vaišinasi Alvedo pažmonyje Lietuvio sodyboje.

Nuotr. M. Nagio

Prokuroras Kazys Smalys (kr.) ir Pranas Aglinskis klausosi sveikatos reikalų pranešimo Alvedo pažmonyje Lietuvio sodyboje.

Nuotr. M. Nagio

gervuogių uogienę; bananus.

Pietūs („Lunch“). Supjaustyta vištienos krūtinė su salotomis ir kamšalu; „pita“ duona; pomidorų padaže virtos pupelės („navy beans“) ir atšaldytos su garstyčiomis ir rudo cukraus pakaitalu; braškės.

Vakarienė. Žalių lapų salotos su bealiejiu užpilu; žuvies („salmon“) steikas; kepta bulvė ir margarinas; brokoli; obuolių su razinomis pyragas; tokiam pyragui kepta tešla su safranu („safflower“) aliejumi.

Taip maitinantis jau nepalyginamai sveikiau mintama, negu kad valgo dabartinis dažnas amerikietis; ne retas net labai nutukęs būdamas, atsineša net du svarus pyragaičių liginėn užkandai po ištrymą.

Taip sunku žmonėms atsakyti nesveiko maisto, nors ir gerai žinomas tokios mitybos kenksmingumas širdžiai. Užtai Dale Carnegie, autorius išvers to iš dvidešimt kalbų ir sulaukusios 31 laidos knygos „How to Stop Worrying and Start Living“ pataria spirti ir užpakali apsilaidinti, žinančiam. Pamokslą nuo kalno ir nieko neveikiančiam to pamokslą minčių įgyvendinimui, kad jis pasiūstų ir reikiama veikla.

Ne kitaip reiktų elgtis ir mums visiems su tais lietuvišiais apsilaidiniais, kurie jau šiek tiek žino apie pasninkiską mitybą, kuri saugo širdį nuo atakos, o vis tiek ir toliau širdį žalodami maitinasi. Aišku, mes nesipardysime, bet tuomi čia mintis perduodama, kad mums Naujuose Metuose reikia naujos, sveikesnės veiklos, apsaugant širdį nuo atakos.

Kaip saugotis nuo atakos

Kiekvienam reikia suprasti, kaip privalu orientuotis širdį apsaugant nuo atakos, tvarkant cholesterolio gausą kraujyje. Šiais metais turime pradėti rimtai savo sveikatą tvarkyti.

Negalime taip ir toliau elgtis, kaip tas gana mokyta profesionalas, šviesios šeimos narys, kad elgėsi. Geriausiai žinodamas rūkymo žala, vis vien rūkė per visą savo gyvenimą, kol per cigaretės malonę gavo plačiuose vežį pusamžio sulaukęs. Doktorai tiesiai į jo kraują, einantį į plaučius, pila

prieš vėžį nuodus (žinoma, nuodijami ir visą kūną) ir pataria jam viską valgyti, ko jis širdis trokšta (žinodami, kad vis vien jam galas arti) ir tvirtina, kad viskas bus tvarkoj. Tikrovė tuo reikalu yra visai kitokia: už trijų metų nė vieno tokio liginio nebelineka gyvųjų tarpe, nežiūrint visokias, moderniausių gydytojų-specialistų pastangų.

Išsina, kad žmogus gali pajęti mesti rūkės, nors būtų visą gyvenimą rūkęs, ir pradėti sveiką elgtis – tik nepavėluotai, kaip šis mūsų širdis kas pasielgė ir už tai mirtinai save nubaudė ir didelį skausmą savo šeimai suteikė.

Mums nė vienam nereikia likti tokiais savijudžiais ir tokiomis saviškių budeliais. Taip nusikriaušta šeima dabar turi stoti akistaton su didžiausiu blogiu ir visomis jėgomis talkinti nelaimingajam savo šeimos nariui, nežiūrint kokia ateitis jo laukia. Tegul tas gyvas blogis dabar esąs mūsų tarpe sukrečia mus visus laiku pradėti sveikai elgtis visose srityse. Visi turime liautis save marinę per cigaretes, per buteliuką ir per gyvuliniuose riebaluose ir cholesterolyje širdies skandinimą. Pirmas žingsnis žengtinas kraujo suliesinime yra susekimas cholesterolio kiekio kraujyje. Tolimesnis elgesys priklausys nuo dviejų dalykų: cholesterolio gausos ir šeimos ligų istorijos.

Pageidaujamas kraujo riebumas cholesterolio: žemiau 200 mg%

Turėdamas kraujyje cholesterolio kiekį 150 ar net 130 (dabar prileidžiama 180) nusiramink ir, toliau toki kraujo liesumą palaikydamas, tikrinsis kraują laboratorijoje (tik patikimoje) kas penkeri metai.

Turėdamas kraujo riebumą cholesterolio: 200-239, elkis šitaip. Pakeisk savo maistą: sumažink bendrą riebalų kiekį savo dieniniame maiste iki 30% visame dienos davinyje (visose kalorijose) ir gyvulinių riebalų naudok tik 10%, o su maistu kasdien sunaudok cholesterolio ne daugiau 300 mg% (kiek gausiau negu viename trynyje jo yra). Tęsk savo kraujo patikrinimą kartą metuose.

Turėdamas per daug cholesterolio: 240 mg% ir daugiau, elkis šitaip. Panašiai elkis kaip ir žemesnį cholesterolio kiekį turėdamas, tik dar labiau mažink gyvulinių riebalų kiekį. Priedui išsistirk LDL – tai žalinga cholesterolio rūšis, – ji priskirtina arterijas, greitindama sklerozę. Jei po pusės metų šios rūšies cholesterolio vis dar turi pervirši, pradėk mažinti cholesterolio kiekį kraujyje, naudodamas vieną vaistą ar jų kombinaciją.

Žinok ir sklerozės prišaukėjus („risk factors“). Kada reikia susirūpinti turint riboję kraujo riebumą cholesterolio? Sklerozės (tuo pačiu širdies atakos) ryškiausi prišaukėjai yra šeši: rūkymas, nutukimas, cukraligė, pakeltas kraujospūdis, arterijų sklerozė ir liguista

šeimos narių mediciniška istorija (turėtos širdies ligos, stoka-paralyžius ar smegenų sklerozė. Moteris, turėdama du virš minėtų sklerozės prišaukėjus, vyra – vieną jų.

Priediniai pasunkina savo širdžiai gyvavimą, nors cholesterolis ir būtų dar neperviršias riboje. Tada prisieina elgtis kaip ir per daug cholesterolio turint.

Išvada. Švieskimės ir nusi-teikimais tvirtikime, tada apsišvietimą širdies apsaugoje pajęgsime savo gyvenimo dalimi paversti. Nelaukime paskatos i sveiką elgesį pavidale plaučių vėžio ar širdies atakos: laiku susigriebkime savas širdis saugoti nuo ligos tinkamu elgesiu; apsiėjimu be rūkalų, svaigalų ir pasninkisku maistu, nežiūrint to, kad amerikiečiai saviems perša toli gražu dar ne ganėtinai liesią mitybą. Tai sakoma tiems, kurie dar nepajęgia visai apsieiti be gyvulinių riebalų. Daugiau tuo reikalu kitą kartą.

Pasiskaityti. Arch. Intern. Med. 1987, 147 (2): 357-360.

LIETUVIŲ ŠALPOS DRAUGIJA „LABDARA“

Brangūs labdaros draugijos narsės, nariai ir rėmėjai!

Eina naujieji 1987-1988 mokslo metai. Mūsų draugijos globėjai mokiniai – lietuviai tiek Vokietijoje, tiek kituose kraštuose pradėjo juos su naujais džiaugsmais ir vargais. Vasario 16 gimnazijos mokiniai įsikūrė naujame bendrabutyje ir jų gyvenimo sąlygos žymiai pagerėjo. Laikui bėgant, gimnazijoje vis gausėja mokinių iš užsienio. Ypatyngą problemą sudaro mokinių iš Pietų Amerikos materialinė padėtis. Tiesa, kelionė į Vokietiją ir stipendijas jiems apmoka Jungtinių Amerikos Valstybių lietuviai, tačiau šiaip jie dažniausiai gyvena be kišenpinigių. Mūsų Draugija Labdara stengiasi metuose keletą kartų sušelpsti juos keliomis dešimtimis markių, kad jie galėtų nusipirkti sasiuvinių ir kitų mokslui reikalingų priemonių.

Taipgi Vasario 16 gimnazijoje nuolat atsiranda trikelias mokinių, kurių tėvai (dažnai našlės ar našliai) nepajęgia mokėti už išlaikymą bendrabutyje. Be mūsų draugijos paramos tokie mokiniai negalėtų mokytis šioje gimnazijoje.

Ypatyngą uždavinį Labdara laiko padėti suvalkų trikelio moksleivijai – studentams ir vidurinių mokyklų mokiniams, ypač Punksko licėjaus mokiniams. Lenkijos lietuviams siunčiama lietuviška periodinė spauda ir knygos. Stebint Lenkijos vyriausybės pareiškimus toliau vykdyti krašto ūkio reformas, Labdaros valdyba imasi žygių savo ryšius su Lenkijos lietuviams legalizuoti.

Mielos narės, nariai ir rėmėjai, matome, kad mūsų draugija Labdara yra nuolat reikalinga Jūsų atidos. Tikimės, kad lietuvių visuomenė įvertins kilnią draugijos misiją – remti jaunimą, siekiantį mokslo šviesos. Nuširdus atli visiems už aukas. Tikimės ir tolimesnės Jūsų paramos bei naujų narių. Visiems dėkodami už paramą, liekame su geriausiais linkėjimais

Labdaros draugijos valdybos vardu

Pirmininkė Z. Glemža
Sekretorė Br. Lipšienė

Adr.: J. Glemža, Coventrain 33, 7260 Calw – Hirsau, Bankkonto: Labdara e. V. Landesgirokasse, Stuttgart Nr. 1185168, BLZ 600501101.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL
Subscription Rates: \$60.00. Foreign countries \$60.00.
Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaititojo adreso, gavus iš jo mokėti, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	\$60.00	\$35.00	\$20.00
Kanadoje (U.S.A.) dol.	\$60.00	\$35.00	\$20.00
Užsienyje	\$60.00	\$35.00	\$20.00
Savaitinis (Šešt. pried.)	\$35.00	\$20.00	—

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prišunčiamos gavus prašymą.

DR. LINAS A. SIDRYS
AKIŲ LIGOS, CHIRURGIJA
2636 W. 71st Street
Pirmą trečdį nuo 2 iki 5 v.v.
Ketvirtą, nuo 10 v.r. iki 6 v.v.
Susitarimui skambinti 436-5566

DR. ZIBUTE ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
166 East Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. – 337-1285

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(Aukštai nuimami ofisai)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veiklia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ – NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
2655 W. 69 St.
Tel. 776-9691
pirm. 12-2 v. p.p.; treč. 12-2 v. p.p.
penkt.: 1-3 v. p.p.
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. – 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus.

Tel. RE-Hance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvis gydytojas
3925 West 59th Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt.
nuo 12-3 val. popiet ir 4-6 val. vak.
Treč. ir šešt. uždaryta

Tel. ofiso ir buto: OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val. vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
PROSTHODONTICS – karūnelės,
titeliai, plokštelės ir bendroji praktika.
2659 W. 59 St. Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KODIKŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Ofiso tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio ofiso perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Ofs. tel. LU 5-0348; RE 9-5533
DR. FRANCIS MAZEKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6

Ofs. tel. 471-3300; rez. 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, Ill. 60629
Tel. 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS –
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
„Contact lenses“
2618 W. 71st St. – Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonio ofiso perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė – Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 – Rez. 852-0889
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
Specialybė – Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel. 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PUSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 p.p. ir ketv. 2-5 p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545

NANCY STREITMATTER, M.D.
KARDIOLOGE
2454 W. 71 Street
Tel. 434-6777
Valandos pagal susitarimą

Edmundas Vizinas, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

JOHN P. WAITKUS, M.D., FACS
SPECIALISTAS CHIRURGAS
Priklauso Holy Cross ligoninei
2700 W. 43 St., Tel. 927-3231
Kalbame lietuviškai
Val. pagal susitarimą pirm., antr.
Ketv. ir penkt. nuo 3-7 v.v.

„Glasnost“ poveikyje keliamas

RUSIFIKACIJOS KLAUSIMAS

Rusifikacija okup. Lietuvoje pokario metais buvo vykdoma daug smarkiau, kaip carinės Rusijos laikais, prisidengus „liaudies išlaisvinimo“, jos gerovės skraiste, naudojant brutalią prievartą. Rusinimas reiškėsi įvairiais būdais: atvira kolonizacija (rusų bei jų šeimų į Lietuvą atvežimu), „pagalba“ kuriant administraciją, „specialistų“ siuntimu kuriant Lietuvai nereikalingą pramonę, planingai diegiamu dvikalbiškumu, rusinimu per mokyklas, didelių karinių igulų, o tuo pačiu rusų karininkų bei jų šeimų narių atsiuntimu, rusų pensininkų apgyvendinimu ir kitais būdais. Iš viso buvo atgabenta apie 300,000 rusų, kurie su ankščiau gyvenusiais rusais (apie 60,000), sudaro dabar apie 9% Lietuvos gyventojų. (1985 m. duomenimis Lietuvoje buvo 3.6 mil. gyventojų).

Ne viena Lietuva buvo kolonizuojama. Šiuo požiūriu kitos „broliškos“ respublikos yra Lietuva, gerokai „pralenkusios“. Taip Kazachijoje rusų procentas siekia jau 42.8%, Latvijoje — 29.8, Estijoje — 24.7, Ukrainoje — 20%. Kelių paskutinių metų laikotarpyje rusinimo akcija buvo vedama rusų kalbos įsiviešinimo ir gimtosios kalbos pakeitimo rusiškai dingstimi. Akcijos tikslas: nerusiškas imperijos tautos suldyti su rusų tauta, viešai skelbiant „jų pačių labui“.

Kolonizuojama ir rusinama Lietuva priešinosi, jos žmonės kėlė. Kolonizacijos bei rusifikacijos klausimai buvo keliami tik pogrindžio spaudoje. Tik neseniai M. Gorbachiovo paskelbtu „glasnost“ dėsniu pasinaudojant, kai kurie okup. Lietuvos intelektualai pradėjo paliesti lietuviams labai skaudų kolonizacijos bei rusifikacijos reikalą. Klausimas keliamas kai kuriuose diskusiniuose pokalbiuose, o taip pat spaudoje. Mums šiuo požiūriu įdomus Algimanto Liekio rašinys „Spauda ir kultūra“, paskelbtas „Literatūros ir meno“ Nr. 50, 1987 m. Pirmiausia autorius realiai ir procentiniais skaičiais nurodo, kad sovietinė Lietuva knygų leidimo srityje esanti nusikrausta, ypač jeigu lyginsime su rusų literatūra. Bet ir leidžiamų knygų trukmė nuo jų paruošimo ligi išspausdinimo esanti labai ilga, „tad skaitytoją pasiekia jau pasenusi informacija“. Be to, „mūsų spaustuvėse tebėra vos ne muziejinė technika“. Mokslo akademija turinti tik labai ribotas dauginimo priemones. A. Liekio žodžiais, „Kaip ir prieš tūkstantį metų, mūsų istorikai puslapis po puslapio persirašo archyvinis dokumentus. Vis dar tenka nugabėti biurokratinis barjerus, norint pakliūti prie kai kurių informacijos šaltinių — vis dar „savų“ bijoma daugiau, negu kitų“.

Dar 1913 m. Leninas rašė: „Pašalinti visokią feodalinę priešpauą, visokią nacijų engimą, visokias vienos nacijos ar vienos kalbos privilegijas yra neabejotina proletariato, kaip demokratijos jėgos pareiga“.

Toliau A. Liekis pabrėžia, kad „Marksizmo-leninizmo klasikais ir nacionalinės kalbos vartojimą visose gyvenimo ir veiklos srityse žiūrėjo ne kaip į didesnės tautos malonę mažesniajai, bet kaip į šventą ir neliečiamą kiekvienos tautos teisę“. O 1923 m. Sov. Rusijos komunistų partijos suvažiavimas priėmė nutarimą nugabėti kiliūtis, kurios buvusios paveldėtos iš nacionalinės priešpaudos laikotarpio: „Ši

palikimą sudaro, pirma, didžiavalstybiškojo sovietizmo, kuris yra buvusios privilegijuotos didžiarsių padėties atspindys“. Šios liekanos esančios ir dabar „gyvos mūsų tarybinio“ darbuotojų, centrinių ir vietinių galvose, jos gyvuoja mūsų valstybinėje įstaigose, centrinėse ir vietinėse. Padėtis kai kuriose nacionalinėse respublikose komplikuojasi dėl to, kad didelė dalis darbininkų klasės, kuri yra svarbiausias Tarybų valdžios ramsis, priklauso didžiarsių tautybei... Kadangi nacionalizmas liekanos yra savotiška gynybos nuo rusiškąjo sovietizmo forma, tai ryžtinga kova su didžiarsių sovietizmu yra tikriausia priemonė nacionalinėms liekanoms įveikti“ (Leninas).

Grįždamas prie lietuvių kalba knygų spausdinimo, A. Liekis, pateikęs atitinkamus duomenis skaičiais, pateikia tokią išvadą: „Taigi lietuviškai spausdinama per pusę mažiau knygų ir brošiūrų, negu rusiškai ir estiška... Bet šis skirtumas dar padidėtų, pridėjus dar apie 200 tūkstančių lietuvių tautybės žmonių, gyvenančių kitose tarybinėse respublikose. Beje, pastarųjų gyvenimas nėra sulaukęs didesnio mūsų istoriografų, etnografų, sociologų, filologų dėmesio. Kol kas gyvenančiais už vandenyno tautiečiais domimasi kur kas daugiau negu pačioje mūsų šalyje“.

Šia proga prie citatos ir mes norime pridėti savo „trigrai“. Kodėl, sakysime, „Gimtas kraštas“ ir kiti gausūs spausdiniai siunčiami tik Vakarų kraštuose gyvenantiems lietuviams? Kodėl tik ir vakarus siunčiami įvairūs menininkai, dainininkai, paskaitininkai ir net įvairūs kolektyviniai vienetai? Kodėl jie neaplenko Sibiro, Kazachijoje, Ukrainoje, Komijoje, Kaliningrado srityje ir kituose Rusijos plotuose gyvenančių lietuvių!

A. Liekis teisingai rašo ir apie mokslinius leidinius: „Kai kuriuose jų... lietuviškai yra tik pačių leidinių pavadinimai“, o visi rašiniai rusų kalba.

1987 m. pavasarį Lietuvos kom. partijos centrinis komitetas padaręs nutarimą: „Visapusiškai padėti... išmokyti lietuvių kalbą tiems respublikos gyventojams, kurie dar nemo... Maskvos „Pravda“ rašiusi, kad „daugelis neįprastai vietinės kalbos, net pragyvenę 30 metų“. Sovietų akademikas J. Bromlėjus neseniai rašė: „Esminę reikšmę turi tai, kad rusai ir kitų tautybių asmenys išmokyti respublikų vietinės kalbos gyventojų kalbą. Tai padeda žmonėms bendrauti, geriau adaptuotis kitoje etninėje aplinkoje“. Taigi ir Lietuvoje apsigyvenę rusai turi išmokyti lietuviškai kalbėti, o ne versti vietinius gyventojus kalbėti rusų kalba.

Pabaigai dar viena „glasnost“ kregždė. Vilniuje leidžiamas „Vakarinis naujienų“ dienraštis (Nr. 284, 1987 m.) paskelbė žinią, kad miesto tarybos vykdomasis komitetas nutaręs gražinti kai kurioms Vilniaus gatvėms jų senuosius vardus: dabartinei Justo Paleckio gatvei — gražinti Totorių gatvės pavadinimą, M. Gorkio gatvei gražinti Didžiosios ir Pilies gatvių vardus, o Liudo Giron gatvę vadinti senuoju Vilniaus gatvės vardu. Bet ir minėti sovietiniai „didvyriai“ nebūsią pamiršti — o tik „išvietinti“ — J. Paleckio, M. Gorkio, L. Giron vardais pavadintos trys miestiečių gatvės.

b.kv.

KULTŪROS KONGRESO BELAUKIANT

Ryžtas pakelti savo kultūrą ir įtraukti jaunesnius

V. ROCIŪNAS

paruošti, konkretizuoti ir pasiūlyti. Reikia daug talkos, sąžiningo, intensyvaus, kieto darbo

Svarstybos kultūros kongrese

Ši Toronto-Hamiltono renginių sąrangą pradeda Kultūros kongresas Toronte birželio 23-27 dienomis. Jo keturių dienų programa įvairi ir plati, mėginanti paliesti visas mūsų kultūrinio gyvenimo sritis. Nuostabą kelia tik tai, kodėl paskaitų ar svarstybų darbų eilėje nebuvo rasta vietos spaudos reikalams. Turbūt retas kuris teabejoja, kad mūsų spauda vaidina milžinišką vaidmenį mūsų tautiniam išlikimui, mūsų kultūrinio bei politinio darbo tęsimui palaikyti ir ugdyti. Ar negera būtų, kad mūsų redaktoriai ir leidėjai būtų pakviesti atskiram simpoziumui apsvaryti mūsų žurnalistų prieauglio, laikraščių ir žurnalų lygio kėlimo, finansinio leidimo klausimus ir pan. Suprantama, kad rengėjams nelengva išsprauti visų problemų svarstymą nors ir keturių dienų dienotvarkėje, bet gal svarbiems klausimams galėtų būti duota pirmenybė. Be spausdinto lietuviško žodžio mūsų tautinio gyvenimo klausimai būtų žymiai sunkiau sprendžiami.

Štai kokios numatytos temos gyventi šiam Kultūros kongresui. Kaip ir pridera, Toronto populiariausiam „Tėviškes žiburių“ savaitraščio redaktoriui prel. dr. Pranui Gaidai, duotas pirmasis įžanginis žodis. Jo pirmoji paskaita gal ir duos toną, o gal ir svarstymų kryptį šio kongreso kultūrinę mintį plėtojant ir išskleidžiant problemų sprendimų beiškant.

Irena Lukoševičienė koordinuos „Šeima — lietuviškumo stiprybė“ simpoziumą. Prof. dr. Rimvydas Šilbajoris koordinuos literatūros svarstybas, Jurgis Blekaitis — teatro, kun. Gedimino Kijausko, S.J., vadovaujamos svarstybos ryškios religijos reikšmę tautiniam išlikimui. Muzikos svarstybų koordinatore Emilija Sakadolskienė, meno — dr. Kęstutis Žygas, tautodailės Antanas Tamošaitis ir dr. Eglė Žygaitė.

Lituanistiniais klausimais referuos prof. dr. Antanas Klimas — kalbos klausimai, Lituanistikos katedra — dr. Bronius Vaškėlis, Pedagoginis lituanistikos institutas — dr. Jonas Račkauskas. Ir svarstybų sesija bus baigta įdomia tema „Išėjimas ir pavergtos tautos kūrybos sankryžoje“, koordinatorius prof. dr. Vytautas Vardys ir referantai dr. Tomas Venclova, prof. Vytautas Skudis ir Pranas Zundė. Kaip iš temų ir prelegentų sąrašo matyti, kongreso dalyviams neteks nuobodžiauti, nes į juos kalbės savo sričių specialistai ir pažįstą lietuvių klausytojų intereso ir išklausymo.

Kiti renginiai

Kultūros kongreso rengimo komisijai pirmininkauja PLB vicepir. kultūros reikalams Milda Lenkauskienė, programos koordinatorius Pranas Joga, ižd. Jonas Kazlauskas ir nariai — Nijolė Kersnauskaitė, kun. Gediminas Kijauskas, Viktoras Mariūnas ir Juozas Stempuzis. Visi iš Clevelando ir apylinkių. Lėšų telkimo našta užsikrovė dr. Antanas Razma iš Chicago, o organizaciniams darbams Toronte vadovauja Rasa Kurienė su savo štabu. Tai, kaip matome, yra priekyje stovinčių žmonių grupė, kuri jau sutelkė ar dar sutelks talkon padėjėjų, kad ne tik šio kongreso studijinė dalis reprezentuotų išėjimo intelektualinį lygį, bet, kad ir kitos kongreso dalys susilauktų kongreso dalyvių bei kitataučių dėmesio. Spaudos ir radijo konferencijos supažindins su kongreso svarbiausiais punktais — dailės, spaudos ir knygų parodos. Literatūros vakarė, kuriam vadovaus poetas dr. Henrikas Nagys, dalyvaus mūsų žodžio kūrėjai. Los Angeles lietuvių dramų sambūrio spektaklis reprezentuos išėjimo teatrą su Putino drama „Valdovu“, rež. Petras Maželis. Dvi jaunosios muzikos ir chorų dirigentės Rita Klironienė iš Clevelando ir Dalia Viskontienė iš Toronto su jų vadovaujamais choralis duos dainų ir muzikos koncertą. Numatyta ir premijuotų lietuviškų knygų viršelį paroda. Sekmadienį iškilmingose pamaldose Anapilyje melsis katalikai, o evangelikai Išganytojo bažnyčioje.

Kun. dr. Jurgis Šarauskas skaito kard. J. Bernardin sveikinimą Marijai ir Antanui Rudziamis už jų plačią visuomeninę veiklą.

Nuotr. J. Tamulaučiū

Laukiama tautinių šokių šventė

Nors Hamiltonas tiesiogiai ir nedalyvaus kultūrinio kongreso ir Pasaulio lietuvių seimo renginiuose, bet jis apvainikuos šių dešimties dienų renginius pasaulio lietuvių tautinių šokių švente, kurios 2000 šokių sudėtų dalyvauja JAV, Kanados, Vokietijos, Anglijos, Brazilijos ir Argentinos šokių grupės. Šios šventės meno vadovai Genovaitė Breichmanienė, Juozas ir Rita Karaziejai ir Liudas Sagys garantuoja spalvingą, nuotainingą spektaklį, kuris ilgas valandas sėdėjusius kongreso ir seimo delegatus ir gausius svečius iš Amerikos ir Kanados nukels į šokių, muzikos ir dainų pasaulį. Ji užbaigs ir istorines Kanados lietuvių dienas.

Užsklandai

Per mūsų naujosios imigracijos beveik keturiasdešimt metų šis kultūros kongresas yra tikėtai ketvirtasis, kuris rengiamas po 20 metų pertraukos. Tai ilga laiko trukmė, kurioje šios imigracijos pradininkų dalis jau Anapus ar gerokai paseno ir atėjo nauja generacija, kuriems lietuviškieji idealai nebe tokie

stiprūs, kaip tėvynėje gimusiems, augusiems ir išsimokslusiems. Ši jaunesnioji karta nebėra tokia imli mūsų kultūrai ir mūsų politinėms aspiracijoms.

Teigimas, kad „per paskutinius 21 metus kultūrinis gyvenimas buvo pakankamai gyvas ir todėl nebuvo dedama pastangų organizuoti kultūrinį kongresą“, greičiausiai yra tikrai gana pigus pasiteisinimas, negu tikroji priežastis. Kai mūsų kultūrinė veikla buvo gana gerame laipsnyje, tokie kongresai greičiausiai būtų padėję jaunesniajai kartai įsijungti į kultūrinės bei politinės veiklos gretas ir jose pasilikti. Gal nebūtų susidaręs toks didelis generacijų ir veiklos plyšys, dėl kurio dabar visi sielojamės. Gal dažnesni kultūros kongresai būtų paveikę jaunesniąją kartą išlikti arčiau prie savo kamieno, didžiųjų savo tautos talentais. Bet visada tie „jei“, „gal“... Neabejotina, kad šie renginiai, kurie vyks Toronto ir Hamiltono prisidės prie mūsų išėjimo kultūrinio bei politinio gyvenimo gerovės.

Visi esame kviečiami būti šių Toronto ir Hamiltono manifestacijų aktyviais dalyviais, stebėtojais ir rėmėjais.

DANGORAIŽIO ŠEŠĖLIS

P. MELNIKAS

Romanas

21

— Po penkių su automobiliu privažiavusi prie tavo įstaigos. Ar penkionis lauksi?

— Lauksiu. Bet kur mes važiuosime?

— Dar nežinau, — atsakė Devinskis paslaptingu balsu tonu, lyg kažką didelio jai žadėdamas.

Lyg įsižeidusi ji papūtė lūpą.

Jis lydėjo ją iki įstaigos, kurioje ji tarnavo, galvodamas, ar parke karštai bučiuojanti mergina bus, taip pat įsimylėjusi po darbo viešbutyje? Keturių valandos, kurių laikotarpyje bus išsiskyrę, atsisotos tarp jo užgeidžių parke ir jos parodyto meilumo.

Vis kas nors trukdo. Tai darbas, tai sąžinės balsas, kuris viduje kartais sako: „Blogai elgiesi“. Gyventi yra menas ir tam reikia ne tik proto galios, bet ir šaltų kompromisų. Visą reikia planuoti, kai ką atidėti — niekas nenubyrės tau tiesiai į skreitą.

Jis net nepaėmė Lenos už parankės, lyg žinodamas, kad gali susijaudinti nuo jos minkštos pašonės. Ji pati trumpai įsiklojo į jo ranką, bet mieste paleido ir abu ejo turbūt galvodami apie tai, kas atsitiks po darbo.

Po pietų grįžtančios merginos ir tarnautojai rinkosi Lenos įstaigos vestibulyje. Jos atsisukdavo į Leną, atsisveikindamos su aukštu Devinskiu, viena kitai kuždėdamos, kad „štai du, tikrai įsimylėję paukšteliai“.

Gal net pavydėdamos.

— Ar nepavėluosi, Alanai?

— Ne. Čia būsiu po penkių.

Ji apsisuko, o jis dar pastovėjo, žiūrėdamas kaip tolsta ir dingsta kraipydamasi į šonus jos ilgų kelnų kišenė.

Grįždamas į darbą atsiminė, kaip prieš išeidamas grasino visiems inžinieriams: jei darbo šį vakarą nebaigs — dirbs iki dvyliktos. Maikis dėl to pradėjo keiktis ir todėl bus pirmą auką — jį atleis. Bet kitom dienom Grand pastate, kai jo ten nebus, niekas jų visų neprižiūrės, tai ir bauginimai nieko nepadės. Reikėtų, kad kas nors tą bandą nejučiom stebėtų. Gal Dobilas? Ne. Mechanikos inžinierius? O gal statybos senasis viršininkas?

Dobilas, kaip užsienietis, su tuo nesutiks. Mechanikos inžinierius yra per doras. Tik suktas, linksmas po darbo kambarius vis vaikščiojas statybos inžinierius bus mažiausiai visiems įtartinas. Reikės jam pasiūlyti.

— Iš tavęs norėčiau vienos paslaugos, — grįžęs išsiskaukė senį iš belangio kambario ir koridorių ir mėgino Devinskis.

— Prašau. Išpyskinit.

— Čia dažnai nebūnu. Ar sutiktum neoficialiai tuo laiku man prižiūrėti visus?

— Mielu noru, — nudžiugino senas ilgšius.

— Tuos, kurie nedirba, plepa, nosį krapšto...

— Suprantu. Bus padaryta.

— Tai sutarta. Kas savaitę susumuok ir man praneši.

Inžinierius jam mirtelėjo viena akim. Tuo pačiu atsakė ir Devinskis. Jiedu viena kitą gana gerai suprato.

Kiek kartų įvertinant sandomą tarnautoją Devinskiui kildavo klausimas: kokia yra jo vertė bendrovei ir ko iš jo galima tikėtis? Darbo ieškodami kartais

ateina malonūs, išsilavinę, inteligentiški, atviri, žmoniški bedarbiai. Bet Devinskiui tiesiog norisi jiems pasakyti: „Su visais šiais gerais privalumais jūs netiksite pas mus. Biznyje pas mus nėra užuovėjos nei etikai, nei moralei, nei žmogiškam asmeni žavumui... Gaila...“

Tai turbūt gerai suprato ir praktiškas statybos inžinierius.

VIII

Kaip prieš kelias dienas, taip ir šį rytą šeštame aukšte vyravo tylą.

Niekas netarė nė žodžio.

Tik popieriai šnarėjo ant stalų.

Prieš kelias dienas Devinskis pakvietė linksma, rudaplaukį Maikį į savo kambarėlį. Braižytojai pažiūrėjo į vienas kitą ir klausinėjo:

— Kodėl? Ar nubaus Maikį už tai, kad nedirbdavo iki dvyliktos valandos nakties ir išeidavo aštuntą valandą?

— O gal dėl ko kito?

Kai po kelių minučių išsirausė Maikis išėjo iš Devinskio kambarėlio, jis visiems tarė:

— Su manim baigta.

Taip Maikis visų akivaizdoje ir buvo atleistas iš darbo. O kad dar daugiau įbaugintų, pats Devinskis padėjo jam susipakuoti įrankius, knygas ir, veidmainiškai maloniai šnekėdamas, palydėjo iki pat durų. Maikis vis dar buvo išsirausė iš pykčio ir gėdos.

— Jei jums neužteks šešiolikos valandų dienai, tai pratęsimė, — pasakė Devinskis likusiems ir sugrįžo į savo kambarėlį.

(Bus daugiau)

DAMUŠIŲ 50 METŲ VEDYBINIS JUBILIEJUS

Jadvyga ir dr. Adolfas Damušiai jau kelinti metai atvyksta iš Šiaurės šiltai praleisti žiemą Floridos Riviera Beach, kun. Vytauto Pikturnos, Singer Island kondominiume.

Šių atostogų metas sutapo su jų 50 metų vedybine sukaktimi (gruodžio 26 d.). Vedybinę sukaktį jie atšventė savo šeimoje per krikščionybės jubiliejaus iškilmes Chicagoje, Padėkos dieną, nes tuo laiku galėjo būti visa šeima kartu: sūnus Saulius iš Kalifornijos, dukterė Gintė iš New Yorko ir sūnus dr. Vytenis su žmona Vida ir dviem dukromis Andreja ir Lina iš Tinley Park, Ill. Jie susuko ir šeimos šventės video filmą. Kalėdų metu negalint visiems šeimos nariams būti kartu (duktė Gintė išvykus į Australiją) vedybinę tėvų sukaktį šeima atšventė visu mėnesiu anksčiau.

Būdamai čia Floridoje Damušiai sukvietė būrį čia atostogaujančių ar jau nuolat gyvenančių praeitį pažintų draugų į Rivera Beach Hilton Inn of Palm Beach restoraną pietums. Tai buvo sausio 2 dieną. Daugelis svečių tikro tų vaišių tikslo nežinojo, tik kai kurie nuėjau, jog 50 m. vedybinę sukaktį buvo tik proga Damušiams panaudoti padėkoti draugams, kurie buvo sutikti jų gyvenimo kelyje, palikę gražius prisiminimus ir gyvi iki šių dienų. Norėta šia proga jiems už tai padėkoti ir su jais jau kitose ir klimatinės sąlygos, ir jau pasikeitusiose gyvenvietėse nuo pirmųjų jų pažintinių pabendrauti.

Svečių tarpe daugiausia buvo detroitiečiai, su kuriais Damušiai gyveno 27 metus, dalis iš Clevelando, su kuriais gyveno 10 metų. Jų tarpe klasės draugas iš Panevėžio vyrų gimnazijos, idėjos draugų būrys iš Toronto ir Chicagos, iš St. Peterburgo ir Daytona Beach ir net iš nacių kalėjimo likimo draugas.

Svečias kun. Viktoras Dabušis gražia malda palaimino vaišių stalus. Visą šios šventės eigą paėmė ir rankas dr. Vytautas Majauskas, buvęs detroitiečių, dabar gyvenantis Daytona Beach, Fl., ir nepaprastai nuotaikingai su gražiu humoru ją pravedė.

Vaisėms įpusėjus prasidėjo kalbos. Dr. Majauskas pirmą žodį davė Jadvygai Damušienei, kuri pasveikino susirinkusius ir gražiai apibūdino ryšius buvusius praeitį su kiekvienu svečiu ir tebesitęsiančius iki šių dienų. Dėkojo už paliktus malonius prisiminimus, kurie gaivina žmogaus gyvenimo kelią. Ypatinę padėką išreiškė dr. L. ir M. Bajorūnams, kurių namai buvo tape jų namais, kuriant ALRFK Dainavos stovyklą, Mičūnams ir dr. J. Mikulionio šeimai, Smalinskams už amžiną talką Dainavai ir kun. V. Dabušiui kaip stambiausiam Dainavos finansiniam rėmėjui, Dainavos ramščiai ir Dainavos dvasios vadui. Kiekvienas svečias jos buvo paliestas vienu ar kitu šiltu žodeliu.

Po to šampano taurę keldami, sol. Onai Blandytei-Jameikienei vadovaujant, visi svečiai sugiedojo jubilijatams valio, valio ilgiausių metų jiems valio.

Dr. Majauskas prisiminė vienos stovyklos gyvenimo laikus Niurtingene (ten kartu gyvenę) ir perbėgo per daugelį jų gyvenimo momentų. Dr. K. Ambrozaitis iškėlė rezistencijos laikų momentus ryšyje su dr. Damušiu. Teis. Povilas Mikšys,

kaip klasės draugas, priminė Adolfo geruosius darbus Panevėžio gimnazijoje. Kun. V. Pikturna kalbėjo kaip senas pažįstamas ir dabartinis Damušių „savininkas“. Dr. J. Mikulionis su gražiai rimuotu žodžiu pasveikino jubilijatus ir kartu su St. Zaparackiene įteikė detroitiečių vardu dovaną. Kun. Viktoras Dabušis kalbėjo apie seną pažintį su Adolfu dar iš Tytuvėnuose sutiktos pažinties slaptame moksleivių ateitininkų susirinkime, savo stipresnį draugystės ryšį išryškino Dainavos stovyklos darbe. Gyvais patarlių pavyzdžiais apibūdino Jadvygą Damušienę. Iškėlė jų darbą Dainavai, jų reikšmę Dainavai, jos atsiradimą ir jos išlaikymą. Dr. Ambrozaitis ir dr. Majauskas su šiltu humoru prisiminė ir Damušių vaikus. Po kiekvienos sveikinimo kalbos dr. Majausko parinktos patriotinės dainos gražiai buvo dainuojamos. Dr. Majauskas ir jo žmona Vanda sudainavo tarmiškai kupiškėnų dainą apie Kupiškio paukštelių ir žvėrelių ir jų vaikelius. Susilaukė daug aplodismentų.

Paskutinį žodį tarė pats dr. Adolfas Damušis. Padėkodamas visiems už brangius žodžius, prisiminė savo gyvenimo maloniausius momentus: savo profesorių Jodelę, kurio dėka jam buvo iškviesta meilė Lietuvos gerovei rūpintis sava cemento pramone. Kelias vasaras praleidavo su studentais Akmenės rajone, gręždamas kalių akmenį, ruošėsi Lietuvai aprūpinti savu cemento statybais. Deja, atėjusiai viltis sugriovė. Antras brangiausias momentas buvo kai neviltingas vargo dienos nacių kalėjime buvo praskaidrintos: vieną dieną kalėjimo sargų vedamas iš priverstinių darbų Rytprūsų kalėjime pamatęs gatvėje savo žmoną. Kalėjimas ir karas juos buvo išskyręs ir nebuvo žinoma, ar šeima paliko Lietuvą ir ar gyva išliko karo kelyje. Žmona priartėjusi prie kalinių grupės ir tik poros pėdų atstume, šaligatvėje eidama, davė vilčių laikytis, kad vėl galėtų būti savo šeimos tarpe. Ir trečiasis jo gyvenimo maloniausias momentas buvo tai Dainavos stovyklos kūrimo darbas. Nors jau išėjęs „pensiją“ nuo jos darbų, jos rūpesčiais gyvena ir jaučia didelį malonumą nuvažiuoti į Dainavą, kaip ir kokią roją kampa, pavaikšioti pačių sodytam jau suaugusiam pušyne ir pasvajoti vakarais kartu su žmona po žvaigždėtų Dainavos dangumi. Ten nuo 1954 metų turėjęs daug rūpesčių iki 1981 m. „pensijos“ iš jos tiesioginių darbų.

Baigęs kalbą dar. Damušis su žmona Jadvyga sudainavo jų mėgiamą senoviską ir prasmingą lietuvių dainą, skirdami ją svečiams: Ši pavadari audringą ažuolaitį sodinau/ir sau vienas nelaimingas tokią dainą dainavau/Auki ažuole bujoki, auk' iki pat debesų/Mūsų ainams pasakoki apie vargą bočių jų/ir už metų kokio šimto pasakyk vaikų vaikams/Kad mes vargą vargt papratę nepasidavėm vargams.

Ši labai graži dr. Adolfo ir Jadvygos Damušių šventė baigta visiems giedant Lietuvą brangi.

P. Mikšys

Be Dievo jūs galite pasidaryti tironai pagal savo valią, bet ne auklėtojai ar apaštalai.

Madžini

Maria Rudienė su pagerbimo rengimo komiteto narėmis. Iš kairės Irena Kriaučiūnienė – pirmininkė, Maria Rudienė ir Birutė Jasaitienė.

Nuotr. J. Tamulaučio

TAUTOS IR VISUOMENĖS TARNYBOJE

Lenkų sprespauda Vilniaus krašte išugdė atsparų, kovingą, nepaisantį pavojų, rizikuojantį net savo laisve ir gyvybe lietuvių, ištvermingai einantį įsipareigojimo keliu. Tik prisiminkime Bostono lietuvių radijo valandėlės vedėją, koncertų rengėją Petrą Viščinį arba panašios valandėlės vedėją bei Vilniečių sąjungos ilgametį pirmininką Albertą Misiūną Detroito. O St. Peterburge turime Kazio ir Eugenijos Gimžauskų šeimą.

Kazys Gimžauskas gimė 1908.19 Kuprių viensėdyje, Linkmenyse, Švenčionių aps. Linkmenų miestelis buvo labai reikšmingas 1920-1939 m. Vilniaus krašto okupacijos metais, kai visi santykiai bei susisiekimai su laisvąja Lietuva demarkacijos linija buvo nutrauktas. Linkmenys buvo vienintelis demarkacijos linijos kirtimo pusiau. Vietos gyventojai gaudavo iš lenkų valdžios leidimus dirbti ir Lietuvos pusėje. Tų darbų prieanga atlikdavo labai svarbius reikalus tarp Lietuvos ir okupuoto krašto. Čia tarp kito ejo ir svarbus spaudos, ypač pradžios mokyklų ir gimnazijos vadovėlių, transportas (lenkų valdžia neleisdavo spausdinti lietuviškų vadovėlių). Daugelis linkmeniškų, atlikdami tuos „kontrabandos“ darbus, rizikavo laisve ir gyvybe. Ir K. Gimžauskas yra atvežęs kelis vežimus tokių vadovėlių Švenčionių gimnazijai, kurią ir pats lankė.

Kita vilniečių tais laikais pasiaukojimo ir žygių sritis buvo lietuvių pogrindis, palaiškas ryšius su Lietuvos atitinkamomis įstaigomis. Daug ano meto jaunų idealistų vilniečių pateko į lenkų kalėjimus, keli, kaip Bakanauskas, Jurkūnas,

M. Šimkūnas, paaugojo gyvybę. Kitiems pavyko pasprukti į Lietuvą. K. Gimžauskas tuo metu buvo lenkų kariuomenėje. Iš gresiančio pavojaus išsigelbėjo, kad suspėjo, gavęs pavojaus sutartą signalą – telegramą, „kad miršta motina“, pasitraukė į Lietuvą.

Lietuvoje 1930-1931 m. baigė karo mokyklą ir tarnavo Valskių saugumo departamente. 1932 m., perkeltas į Alytų vedė Eugeniją Vaičekauskaitę, pašto tarnautoją. Abu uoliai veikė šaulių sgoje. Eugenija buvo apskrities moterų šaulių vadė. Rusų okupacijos metais Kazys daug iškentėjo bolševikų kalėjime. Sovietams atsitraukus, grįžo į tarnybą Vilniuje, prisimaišęs prie antinacinės rezistencijos ir buvo L. F. Vilniaus apygardos karinio štabo narys, o Eugenija vadovybės ryšininkė. Vokietijoje Kazys ėjo Vliko pavestas pareigas. Atvykę Ameriką 1956 m. apsigyveno Cicero mieste. Išėjo pensijon, apsigyveno St. Peterburge, Floridoje.

1972 m. St. Peterburgo lietuvių klube susitikau dar iš Vokietijos laikų pažįstamą Eugeniją Gimžauskaitę. Išsikalbėjome apie silpną vietinės lietuvių Bendruomenės apylinkės veikimą. O ji ir sakė: „Palauk, atvažiuos čia Kazys, ir viskas bus kitaip“. Taip ir buvo. 1973 m. atsiradęs Kazys Gimžauskas šoko dirbti visu atsidedimu. Begaline energija sakė kalbas, rašė daugybę laiškų Floridoje pasklidusiems pažįstamiems, kurie jau ne galvojo apie kokią veikimą, o tik apie ramų poilsį – žvejojimą, pasisvečiavimą... Ėmė pamažu atsirasti ir kitų veikėjų: Stanislai, Gruzdziai, Urbšaičiai, Krasauskai, Klierės, Jurgėlai, ir vyrai.

Sausio 9 d. suėjo K. Gimžauskui 80 metų. Bičiuliai siūlė nors šį kartą juos išvaduoti nuo jubiliejaus rengimo triūso ir nuovargio. Bet kur tau! Nesutiko didžiają šventę švęsti svetimuose namuose, su svetimais tarnais. Dideliam būriui dalyvių, gal kokia 40 žmonių, išpuilingas vaisės parengė pati, talkinama brolio ir brolienės iš Kanados. Vaisėms vadovavo gyvasis mūsų humoristas A. Armalis. P. klebono kun. V. Zakaro vaišių palaiminimo prie trijų didžiulių stalų linksmi vaišėnomės. Toliau A. Armalis apibūdino Jubilato asmenį ir darbus: vilnietė Veronika Kulbokienė, švenčioniškė, pažinusi ji nuo vaikystės, vaizdžiai papasakojo apie Jubilato gimtinę,

A. Ragelis, Velbasiai, Kulbokai, Vaškiai, vėliau prisidėjo Kariniai, M. Šilkaitis, Gudoniai, Armaliai, A. Dūda, Jančiauskai, Juozapavičiai ir kiti. Daugiausia K. Gimžausko pastangomis išdygo kelios naujos LB apylinkės. 1975 susidarė Floridos lietuvių Bendruomenės apygarda, kuriai eilę metų pirmininkavo K. Gimžauskas. Ėjo minėjimai, paskaitos, vaidinimai, literatūros ir dainos šventės, gausios rinkliavos Vasario 16 ir LB reikalams. Išrinktas LB taryba, važinėjo į tarybos sesijas pats apsimokėdamas keliones, buvo V ir VI PLB seimo atstovas, 1979 m. JAV LB 9-tosios tarybos vyriausios rinkimų komisijos pirmininkas.

K. Gimžauskas dirbo eilę kultūros sričių. Su žmona Eugenija suburia vaidintojų būrelį, vaidina, suvaidino Mesnickio „Aš numiriau“ St. Žemaičio „Mirta Činčibiraitė“ ir „Uošvė ir namus tylos nebebus“. Vaidino ir Jūno Beach ir Miami, iš viso šeši spektakliai. Dalyvauja įvairiuose minėjimuose su dailiuoju skaitymu, taip pat bažnyčioje skaito šv. Mišių skaitinius. Kurį laiką su kitais redagavo lietuvių klubo žinias. Pastoviai rašo laikraščiuose apie kultūrinį St. Peterburgo gyvenimą, nuo pat atvažiavimo gieda chore (ilgesnį laiką giedodavo ir Eugenija). Rūpinasi ligoniais, vežioja pas daktarus ar i ligoninę. Kartais matydamas nuvargusį paklausia: ar sveikas, ar nepervargęs? Tai atsako: „Nėra laiko nei sirgti, nei dejuoti. Kas dirbs, kai visi sirgims“. Labai socialus. Kiek juodo su Eugenija yra apnakvojus, vašinę, vežioję atvažiuojančius LB veikėjus. Visur ir visada uoliai padeda Eugenija. Visada giedros nuotaikos, nepripažįstanti jokių ligų, kaip ir vyrai.

Sausio 9 d. suėjo K. Gimžauskui 80 metų. Bičiuliai siūlė nors šį kartą juos išvaduoti nuo jubiliejaus rengimo triūso ir nuovargio. Bet kur tau! Nesutiko didžiają šventę švęsti svetimuose namuose, su svetimais tarnais. Dideliam būriui dalyvių, gal kokia 40 žmonių, išpuilingas vaisės parengė pati, talkinama brolio ir brolienės iš Kanados. Vaisėms vadovavo gyvasis mūsų humoristas A. Armalis. P. klebono kun. V. Zakaro vaišių palaiminimo prie trijų didžiulių stalų linksmi vaišėnomės. Toliau A. Armalis apibūdino Jubilato asmenį ir darbus: vilnietė Veronika Kulbokienė, švenčioniškė, pažinusi ji nuo vaikystės, vaizdžiai papasakojo apie Jubilato gimtinę,

(Nukelta į 5 psl.)

CLASSIFIED GUIDE

HELP WANTED

Live-in Lithuanian Cook. 40 hours per week, 8 am-3 pm, \$8.48 per hour. Cook nutritionally balanced meals for the residents of the congregate living facility. To perform all housekeeping tasks and personal services for the residents and act as a liaison between—the residents, who speak only Lithuanian, and the management. To supervise food preparations at the restaurant. High school graduate with 2 years training in home economics or 2 years experience in the job offered. Must speak Lithuanian fluently and live-in. Southside Chicago location. Take this ad to any Illinois Job Service local office. Reference # 313.361-B. An employer paid ad.

Help wanted

small mfg. co. needs exprnced., aggressive individual with fork truck oprt. Warehouse and dock expr. an. plant duties desirable. Salary commensurate with ability. Call 285-0416. Ask for Matt.

TELEPHONE ORDER TAKERS

Mail order company has immediate full & part time positions for telephone order takers. South loop location. Good starting salary with 2 increases in the 1st 4 months. Light typing required. If you have a clear phone voice, we have the opportunity for you. Please call personnel at:

431-6051

Please call in English.

GENERAL CLERICAL

Leading Chicago firm located near loop has full time general clerical positions. Good starting pay, regular increases & good benefits including a choice of HMO's. If interested please call our personnel dept.

431-6139

Please call in English.

DATA ENTRY TYPIST

We are a leading merchandising firm located in the near south loop who needs data entry typists. You may qualify for these full time or part time positions if you can type 45 WPM. We will train you to operate data entry/CRT equipment. Regular increases, excellent benefits including choice of HMO's. If you qualify call our personnel dept. at:

431-6033

Please call in English.

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ

pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMĄ mieste ir priemiesčiuose. Sąžiningai patarnaus

J. BACEVIČIUS

BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX — INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

GREIT IR SAŽINGAI PATARNAUJAME PIRKIME BEI PARDAVIME NUOSAVYBIŲ.

Nemokamai įkainuojame jūsų nuosavybę, taip pat pristatysim pagal pageidavimą, sąrašą parduodamų namų jūsų ieškomoj apylinkėj, mieste ar priemiesty. Suinteresuoti prašau skambinti ar užteiti pas

BUDRAITIS REALTY

6600 S. Pulaski
767-0600

RE/MAX GREIT REALTORS PARDUODA

RIMAS L. STANKUS
361-5950 636-6169

Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainijimas nemokamai.

IEŠKO NUOMOTI

Norintis savarankiškai gyventi Čikagoje pensininkas — blaivus, kilnus, ramus asmuo, skubiai ieško kambarėlio ant aukšto, pusrūsų, arba mieg. kamb. Skambinti: 476-3371 antr.-penkt. tarp 10 ryto ir 2 p.p.

FOR RENT

For rent 2 beautiful cottages in nice, quiet area; 1 bl from lake; pvt. beach, linens incl.; seasonal or monthly availab. Lakeside, MI. Call Rita: 312-445-4465.

Turbūt jūs neatkreipėte dėmesio į tai, kad Albino Baranauskio trilogija neturi žiemos Ji yra pavadinta:

RUDENYS IR PAVASARIAI

Tai yra nepriklausomos Lietuvos žmogaus išgyvenimai, kai reikėjo aplėsti Lietuvą ir kurtis pasaulio platumose, papasakoti ne iš eilės, bet centrinio lodo, jungiančių tolimus ir artimus įvykius į įdėtinus centrus.

Dažnas trumpas epizodas yra savyje pilnas kūriny. Čia valkata pašoko, visas raudonas iš apmaudo, ir, blauriai keikdamasis lenkiškai, užsimojo jam kirsti lazda. Pultinevičius senelis lazda atėmė ir perlažė pusiau, o po to, nutvėręs lenkų laiką už apikaklės, vienu spyriu į sėdynę pasiuntė porūris. Jas uždaręs, ramiai atsisėdo valgyti šaltbarščius. Susirinko ir kiti namiškiai. Tiek jam, tiek jo žmonai atrodo, kad viskas tuo ir užsibaigė. Tačiau jie klydo.

Ne be reikalo kun. Stasys Yla skaitydavo pirmąją „Rudenį ir pavasarį“ dalį su dideliu pasigėrėjimu, norėdamas dvasiškai atsigauti. Ši pirmoji knyga buvo greitai išgrobstyta. Kadangi ji buvo paieškoma, L. Knygos klubas pasirūpino išleisti jos antrą laidą.

Lietuviškos knygos klubas siūlo lietuviškos literatūros vertintojams visas tris Baranauskio trilogijos dalis už 12 dolerių su persiuntimu. Illinois gyventojai moka 12.80 dol.

Užsakymus siųsti „Draugo“ adresu.

VILNIAUS ARKIVYKUPIJA, II dalis

Sioje V-to t. II-je dalyje aprašyta Vilniaus arkivyskupijos istorinė ir jos dabartinė padėtis; sprendžiama Bažnytinės provincijos priklausomybės kitoms valstybėms, santykiai su lenkais. Čia aprašomos ne tik dabartinės Lietuvos, bet ir sovietinės Gudijoje administruojamos bažnyčios, paminklai, vyskupai, valdytojai, kunigai...

Architektūrinį ypatybių aprašymą yra dr. inž. Jurgio Gimbuto. 592 psl. 763 iliustr., kieti viršeliai, gerai paruoštas leidinys. Išleido Am. Lietuvių Bibliotekos leidykla (Lithuanian Library Press). Tekstą rinko Draugo spaustuvių. Atspausdino Morkūno spau'uvė. Kaina su persiuntimu \$22.50.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629 USA
Illinois gyventojai moka \$24.00

BRONIS KVIKLYS

LIETUVOS BAŽNYČIOS

Vilniaus arkivyskupija II

VEIKLA WASHINGTONE PAGAL DR. J. GENIO PRANEŠIMĄ

IGN. ANDRAŠIŪNAS

Svarbiausia organizacija yra Jungtinis Amerikos Pabaltiečių komitetas (JBANC) — Joint Baltic American National Committee, kuris turi nuolatinių ryšių su Baltaisiais rūmais, su JAV Kongresu ir su kitomis valdžios įstaigomis. Šis komitetas yra mūsų veiklos ir reprezentacijos centras.

Buvo laikas, kad JBANC sudarė pagrindinių pabaltiečių organizacijų pirmininkai ir jie susitiko tik vieną kartą per metus. Dabar JBANC turi modernią įstaigą. Šiuo metu ten dirba dvi tarnautojos: latvaitė Zinta Arums ir lietuvaite Ginta Palubinskaitė. Abi turi universiteto laipsnius ir gerai žino Pabaltijo kraštų reikalus. Įstaiga turi net du kompiuterius ir du telefonus. Visi laišškai rašomi ir multiplikuojami kompiuterių pagalba.

Kasmet JBANC komiteto veiklą išdiskutuoja, nustato ateities gaires ir biudžetą vadina „viršūnių konferencija“. 1987 metais ji įvyko sausio pabaigoje. Lietuviams atstovavo valietinis ALT pirm. dr. J. Valaitis, dr. J. Genys ir Milda Vaivadienė. Pirmininkui gyvenant Chicagoje, lietuvių atstovai Pabaltiečių komitete yra dr. J. Genys ir Milda Vaivadienė. 1987 metais JBANC komitetui vadovavo estai. Per metus mes turėjome 20 posėdžių. Parašėme apie 4,000 laišku ir aplankėme daugiau kaip 200 įvairių valdžios pareigūnų.

Jungtinių Pabaltiečių komiteto metinė veikla yra surašyta 200 puslapių dokumente, kuris buvo ALTos konferencijos metu 1987 m. spalio 17 d. įteiktas ALTos pirmininkui dr. J. Valaičiui. ALTos suvažiavimo metu Chicagoje kalbėjau apie šiuos pagrindinius Jungtinių Pabaltiečių komiteto veiklos bruožus.

Laisvės dienų rezoliucija

Kasmet darosi vis sunkiau šią rezoliuciją praveisti. JBANC išsiuntė tris laiškus visiems kongreso nariams, kur jie buvo prašomi duoti balsą. Vos porą dienų prieš birželio 14 d. vis dar trūko balsų. Buvo padaryta daug asmeninių ir telefoninių kontaktų. Kaip žinome, ši rezoliucija buvo priimta birželio 14 d.

Prezidentas paskelbė „Baltic Freedom Day“ proklamaciją, kurioje jis pareiškė, kad JAV

TAUTOS IR VISUOMENĖS TARNYBOJE

(Atkelta iš 4 psl.)

veiklą lenkų laikais savo apylinkėje ir plačiau. L. Bendruomenės apygardos vadovybės vardu sveikino ilgametę veiklos ir kelionių į suvažiavimus dalyvė Angelė Karnienė, A. Karnius — klubo vardu, kun. V. Dabušis Toronto bičiulių vardu, St. Vaškys choro, Pr. Stanelis bendradarbių vardu, G. Jezuikaitienė pasveikino eilėraščių, Vl. Kulbokas draugų vardu. Buvo apščiui sveikinimų ir iš Lietuvos.

K. Gimžauskas dėkodamas pastebėjo, kad Lietuvoje pagerbimus pradeda rengti jau nuo 50 metų, o pas mus tik nuo 75, 80 ar 85 bei 90 metų. Padėkojo visiems, įvertinusiems jo ir Eugenijos darbus. Ypač jautriai dėkojo visuose darbuose ji nuširdžiai rėmusiai žmonai.

V.V.K.

Dr. Jonas Genys

niekada nepripažins Pabaltijo kraštų okupacijos ir visada gins Lietuvos, Latvijos ir Estijos teisę egzistuoti kaip laisvas valstybes.

Tuo pat metu birželio 14 dieną įvyko demonstracijos Rygoje. Aprašymai ir fotografijos tilpo Latvijos ir net Maskvos laikraščiuose (Izvestija).

Baltų laisvės dienos priėmimas

Birželio 10 d. Kongreso patalpose JBANC suruošė priėmimą Lietuvos, Latvijos ir Estijos draugams. Čia dalyvavo 15 kongresmanų ir apie 350 svečių ir saviškių. Ta pačia proga buvo įteikti „Baltic Freedom“ diplomai penkiems mūsų draugams: kongr. Stenij Hauer, Chairman, American Commission of Security and Cooperation in Europe; Patrick Buchanan, Assistant to President for Public Affairs; John Wallach, Foreign Editor, Hearst Newspapers; Jack Matlock, U.S. Ambassador to USSR; William Hough.

1987 m. liepos mėnesį oficialus pavergtų tautų minėjimas įvyko Wasingtone Ukrainiečių salėje (ne Baltuose rūmuose). Ten atsilankė pats JAV prezidentas ir perskaitė savo deklaraciją. Po to buvo programa ir vaišės. Aš atstovavau Amerikos Lietuvių Tarybai, Jungtinių Pabaltiečių komitetui dr. Algirdas Paulowski. Teko girdėti, kad prezidento originalus pareiškimas buvo labai stiprus, bet patarėjai jį sušvelnino, bijodami, kad neužgautų Gorbačiovo.

Reikalavimai teisingu teismo procesu

JBANC rėmė visas pastangas, kad žmonės, apkaltinti nusikaltimais, turėtų teisę į teisingą teismo procesą. Ypač veikli šioje akcijoje buvo mūsų dabartinė pirmininkė Mariann Rikken, kuri dirba kartu su Taryba Mažeika. Buvo padaryta įvairių kontaktų gelbėti Karl Liną, tačiau nieko nepadėjo. Dabar yra paruoštas specialus teisinis projektas kongresui. Ten nurodoma, kad apkaltintieji turėtų kriminalinės teisės privilegijas, būtent valstybinį advokatą (gynėją), prisiekusių teisėjų kolegijos (jury) sprendimą ir būtų naudojama tik legaliai teisingų liudininkų informacija. Komitetas lietuvių visuomenę ragina kreiptis į savo kongresmanus ir prašyti, kad ši projektą paremtų.

Juodojo kaspino diena

JBANC labai aktyviai dirbo, kad pasisektų „Juodojo Kaspino“ dienos minėjimai ir demonstracijos. Kaip žinome, ši diena yra rugpjūčio 23 d., kai Molotovas ir Ribbentropas pasirašė „Nepuolimo paktą“ ir slapta

protokola, kuriame buvo numatyta pavergti Pabaltijo kraštus. Mes sužinojome apie Vilniuje ruošiamas demonstracijas rugpjūčio 11 dieną ir apie tai pranešėme „Tarptautiniam Black Ribbon Day“ komitetui. Taip pat paskelbėme tą žinią per pasaulinius informacijos centrus Romoje, Paryžiuje, Vokietijoje ir informavome JAV. Kaip žinome demonstracijos įvyko Vilniuje ir Taline. Apie jas rašė viso pasaulio spauda. Prie šios akcijos aktyviai prisidėjo Chicago ALTos padalinys ir suorganizavo eiseną Chicago miesto centre. Panašios demonstracijos vyko Toronte, Romoje, Wasingtone, Bostone, Los Angeles, Clevelande ir kitur.

Svarbus įvykis buvo Amerikos senatūrai laiškas Gorbačioviui. Jame buvo rašoma, kad Pabaltijo kraštų žmonės nebūtų baudžiami už demonstravimą, nes jie yra teisingi ir jų žmogaus teisės turi būti respektuojamos. Mūsų komitetas gavo šio laiško tekstą ir išsiuntė jo spaudai. Tai buvo labai efektyvus aktas išgarsinti Pabaltijo kraštų reikalą. Tos savaitės metu mūsų komitetas atsakė į šimtus telefoninių šaukimų ir klausimų. Komitetas surinko apie 50 iškarpu iš Amerikos laikraščių ir jų kopijas nusiuntė sen. Riegle, kaip padėką už jo pagalbą.

Chetauqua konferencija

Mūsų komiteto narys Ojars Kalnins parašė 198 lapų rašinį „Chetauqua conference“. Ten yra ir Jack Matlock kalba pasakyta Rygoje, kurioje pabrėžiama, kad JAV politika nepripažįsta Pabaltijo kraštų okupacijos. 1987 m. rugpjūčio 23-28 dienomis Chetauqua konferencija įvyko New Yorko valstijoje. Ten dalyvavo ir įvykdė įvairius informacijos projektus visuomeninių reikalų direktorė Zinta Arums ir komiteto narys O. Kalnins. Visomis progomis buvo keliami Pabaltijo tautų laisvės reikalai.

„Baltic Hearing“ ir disidentų pagerbimas

1987 m. spalio 7 d. JBANC suorganizavo specialų priėmimą senato Dirksen rūmuose, kur buvo pagerbti naujieji atvykę disidentai Vytautas Skuodis, Rolands Silaraups, Latvijos žmogaus teisių komiteto narys, ir Tiit Madison, suorganizavęs Talino demonstracijas. Spalio 6 d. Šie disidentai buvo apklausi šioje specialioje JAV Helsinkio komisijos sesijoje. Ši sesija buvo pavadinta „Baltic Hearing“. Pabrėžtina, kad tai buvo pirmą kartą, kad disidentai buvo priimti Valstybės departamente. Čia turėjo geras progą atsakinėti į įvairius klausimus.

Rugsėjo 10 d. mūsų atstovai dalyvavo Helsinkio komisijos susitikime su organizacijų atstovais Valstybės departamente. Ten buvo pareiškta, jog būtų labai netikslu, jei žmogaus teisių konferencija įvyktų Maskvoje. Kai atstovai vyksta į S. Sąjungą, mes jiems įteikiame informacijas apie Pabaltijo kraštus. Jei jie lankosi okupuotose kraštuose, mes juos siunčiame aukštesniems pareigūnams. Mes taip pat pasiuntėme laišką sekretoriui Shultzui, prašydami, kad prieš susitikimą su Sheverdnadze jis susitiktų su mūsų tautų atstovais. Paskutiniu laiku 106 kongresmanai pasirašė laišką, prašydami, kad būtų grąžinta Petkaus enciklopedija.

Šiuo metu senatas jau priėmė rezoliuciją, kad 1988 m. paminės 70 metų Lietuvos nepriklausomybės sukaktį. Dabar jau apie 130 kongresmanų ir senatorių priklauso ad hoc komitetui, kuris rūpinasi Pabal-

KONGRESAS JAU VYKSTA

Ilgai lauktasis šeštasis Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas, kuriam ruošiasi ketverių metų, pagaliau jau vyksta pilnu tempu. Henriko Antanaičio, kongreso ruošos komiteto pirmininko, ir visų jo talkininkų darbo vaisius jau „ragauja“ atvykęs iš dešimties pasaulio šalių lietuviškas jaunimas bei jaunimas iš įvairių Australijos miestų. Entuziastingai klausosi Studijų dienose diskutuojamų ir formuluojamų ateities veiklos projektų. Studijų dienų eigą stengiasi pranešti vėliau. Tuo tarpu pasidalinu savo pirmąsias išspūdas.

Dar prieš kongresui prasidedant buvo gauta liūdna žinia, kad gruodžio 17 d. žuvo Algimantas Žemaitaitis. Jis buvo atvykęs iš Amerikos ir žadėjo kongreso stovykloje demonstruoti lietuvišką audimą. Žuvo automobilio katastrofoje, bėkeldamas su savo broliu po centrinę Australiją.

Kongreso atstovai, stebėtojai ir turistai pradėjo atsirasti Sydneyje Lietuvių klube apie gruodžio 18 dieną. Registracija nusitęsė dar po numatyto termino. Vieniems sklandžiai sekėsi atkelti iš užjūrio, užsiregistruoti ir įsikurti vietinių lietuvių šeimose prieš išvykstant į Studijų dienas ar kitur. Kitiems ne visai. Pasitaikė atvejų, kai apie asmens atvykimą kažkodėl nebuvo gauta žinia arba nebuvo įrodymo, kad jis buvo susimokėjęs. Tad kai kuriems teko ilgiau laukti bilietų ar nakvynių. Visos problemos buvo teigiamai išspręstos, ir niekas neliko be pastogės.

Suvažiavę daugiau kaip 400 lietuvių be abejojimo ir su jaudino vietinius lietuvius. Sydneyje Lietuvių klubo direktorius V. Bukevičius su pasitenkinimu pareiškė bendrą Kūčių metų, kad prie stalų sutalpinta 500 su viršum žmonių. Jis tokio svečių skaičiaus klubo patalpo-

tį ir Ukrainos kraštų reikalais. Paskutinėmis žiniomis į šį komitetą įsijungė Marylando senatorė Barbara Mikulski.

se dar nebuvo matęs.

Laivo kelionė po Sydneyjaus uostą gruodžio 19 d. vakare buvo pirmasis kongreso renginys. Jis buvo taikomas „ledams pralaužti“, nors iš tiesų „ledų“ iš karto nebuvo matyti. Laive visus kepta vištiena pavaišino Jutą ir Viktorą Šliteriui.

Kitą dieną, sekmadienį, vyko nepaprastai iškilmingas kongreso atidarymo Mišios St. Mary's katedroje. Jas aukojo vysk. Paulius Baltakis, dalyvaujant Sydneyjaus archiepskopiui Edward B. Clancy. Koncelebrantais buvo prelatas Petras Butkus ir kunigai Paulius Martuzas bei Antanas Saulaitis. Australijos jaunimo atstovai atliko skaitinius ir atnešė aukas. Sydneyjaus lietuvių „Dainos“ choras ir „Sūkurio“ tautinių šokių grupės choras giedojo lietuviškas giesmes. Kantorės žodžius lakštingalos balsu giedojo Gražina Zigaitytė-Hurba.

Iš katedros visi dalyviai su vėliavomis žygiavo miesto gatvėmis iš Sheraton-Wentworth viešbutį oficialiai Kongreso atidarymui. Atstovai iš Argentinos, Brazilijos, Didžiosios Britanijos, Jungtinių Amerikos Valstijų, Kanados, Kolumbijos, Prancūzijos, Švedijos, Urugvajaus, Vakarų Vokietijos ir Australijos čia buvo pristatyti publikai. Kongreso rengėjams buvo padėkota, žymesni svečiai pasveikinti, sveikintimai perskaityti, įskaitant telegramą iš popiežiaus. Vakare šiose patalpose vyko formalus atidarymo balius.

Gruodžio 24 dieną daugumas atvykusių tebeviešėjo Sydneyje ir galėjo dalyvauti kūčiose Lietuvių klube. Kūčios buvo tikrai nuotaikingos. Jas pravedė Sydneyjaus lietuvių Kristina Coxaitė. Stalai buvo padengti tradiciniais kūčių valgiais. Buvo paaiškinami lietuviški kūčių papročiai ir jaunimas vaizdžiai pademonstravo jų reikšmę, vartodami simbolius ir skaidres. Buvo pasimelsta, pasidalinta plotkelemis, atvežtomis iš Lietuvos ir pagiedota lietuviškų

DRAUGAS, antradienis, 1988 m. sausio mėn. 19 d.

5

kalėdinių giesmių. Kalėdų dieną Mišios vyko Lidcombe priemiestyje, lietuvių naudojamoje St. Joachim's bažnyčioje. Čia ir vėl didingai nuskambėjo lietuviškos giesmės ir vietiniams lietuviams buvo

dar viena proga kartu su jaunimu pasimelsti ir pabendrauti. **Ieva Ariene**

Jeigu mums reikia ko bijoti, tai tik savęs pačių.

A. Maceina

A.†A. LIŪDA KOVAS

Gyveno Chicagoje. Mirė 1988 m. sausio 18 d., sulaukusi 77 m. amžiaus. Gimė Lietuvoje, Kaune. Amerikoje išgyveno 38 m. Pasiliko dideliame nuliūdime dukters: Vida Daras, Yoli-ta Suduikis, žentas Vytautas, anūakai: Alvydas, Klaudija, Sandra ir Rūta; proanūke Alita; Lietuvoje sesuo Rožė Survilienė ir jos sūnus Algirdas su šeima. Kūnas pašarvotas sausio 19 d. nuo 5 iki 9 v.v. Petkus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71st St. Laidotuvis įvyks sausio 20 d. iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydeta į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydeta į Tautines lietuvių kapines. Nuširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę dukters, sesuo, žentas, anūakai, proanūke. Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

A.†A. POVILUI TALANDŽIUI

mirus, žmonai ANGELEI, dukroms ALDONAI ir VILIJAI, sūnams JONUI, EUGENIJUI, VYTAUTUI ir GERARDUI, jų šeimoms ir artimiesiems nuširdžiai užuojautą reiškia

Bronė ir Zenonas Milunai
Danutė ir Anatolijus Milunai

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue
Telefonai — 523-0440 ir 523-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — 927-1741-1
4348 S. California Avenue
Telefonas — 523-0440

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
Telefonas — 476-2345
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410
9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

V A S A I T I S — B U T K U S

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003

Mylimai Motinai ir Senelei

A.†A.

PAULINAI JAKIMČIENEI

mirus, sūnaus šeimą — ZIGMĄ, BRIGITĄ, ANDRIŲ ir IRUTĘ — nuširdžiai užjaučiame

Čelkiu, Pečiūru ir Sabaliūnų šeimoms

Mylimam sūnui ir broliui

A.†A.

inž. ALGIMANTUI ŽEMAITAIČIUI

Australijoje tragiškai žuvus, jo tėvelį JURGĮ ŽEMAITIČI, brolius RIMANTĄ ir VYTAUTĄ su šeimomis giliai užjaučiame ir liūdime.

K. J. K. Bartašiai

A.†A.

ALGIMANTUI ASTAŠAIČIUI

netikėtai mirus, jo mylimą žmoną, mūsų draugijos narę, sesę BENITĄ ir jos artimuosius nuširdžiai užjaučiame. Tėduoda Dievas Jums stiprybės. Jūsų didžiame skausme.

Lietuvos Dukterų draugija
Detroito skyrius.

APLINK MUS

x Kun. Antano Zakarasko, Švč. M. Marijos Gimimo parapijos klebono, išeinančio į užtarnautą poilsį, atsisveikinimas buvo sekmdienį, sausio 17 d. Kun. A. Zakaraskas atlaikė 10:30 val. šv. Mišias. Po pietų 1 val. Mayfield banketų salėje buvo atsisveikinimo pietūs. Pietums vadovavo kun. Vito Mikolaitis. Atsisveikinimą rengė komitetas, kuriam vadovavo Petrosiai ir Juraičiai. Dalyvavo didelis būrys parapičių ir draugų kunigų. Pabaigoje kalbėjo pats kun. A. Zakaraskas, padėkodamas už nuosirdumą parapijoje ir dalyvavimą atsisveikinime.

x Marijos aukštesniosios mokyklos meno skyrius turės kursą suaugusiems penktadieniais nuo 6 iki 9 val. vak. Kurš pradės sausio 29 d. Norintieji šį kursą lankyti prašomi informuotis ir registruotis pas ses. Kathleen tel. 925-8686.

x Lietuvos Vyčių įprastinis Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas „Memories of Lithuania“ bus vasario 7 d. Martinių restorane pokylių salėje. Pokyliui iš anksto reikia registruotis kuopose.

x Vyresniųjų Lietuvių centras, kviečia visus atsilankyti į „Obuolinių blynų popietę“, kuri bus sausio 20 d. 3 val. p.p. Seklyčioje. Bus smagi muzika, veiks laimės šulinys.

x Vasario 16 pagrindinis minėjimas Chicagoje bus vasario 14 d. 2 v. p.p. Marijos aukšt. mokyklos salėje. Ruošia Chicago Lietuvos Taryba.

x Ses. Apolonia Valeikaitė, lietuvaite dirbanti Peru misijose, kovo 19 d. švęs aukštinį vienuoliško gyvenimo jubiliejų.

x Aldonos ir Petro Ausiūru, gyv. New Buffalo, Mich., per „Draugo“ neapsižiūrėjimą, jų anksti atsiųstas kalėdinis sveikinimas nebuvo įdėtas į „Draugą“. „Draugo“ redakcija ir administracija atsiprašo A. ir P. Ausiūru, jų draugų ir pažįstamų už šią nemaloną klaidą, kuri įvyko tikrai ne iš blogos valios.

x Edmundas Jakaitis, mūsų foto srities bendradarbis, pensininko gyvenimui pajavinti su žmona automobilii išvažiavo į Floridą. Ilgesniam laikui sustos Clearwater pas žmonos seserį Vl. Barčienę.

x Vyt. Šerelis P. Matukas, Kazys Rožanskas, Maria Ročkus, Antanas Sereika, dr. I. Kyras, Frank ir Milda Šilbajoris, Albina Kiela, M. Jankauskas, Stasė Bublienė, Vytautas Račkauskas, B. Paliulis, Vyt. Andrušaitis, Pranas Kružikas, Bronius Černius, Sophie Jurkūnas, Stasys Mažulis, kiekvienas atsiuntė po 10 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. Labai dėkojame.

x Moteris kalbanti lietuškai ieško darbo prie vyresnio amžiaus žmogaus, arba ligonio. Skambinti: 778-5434.

(sk.)

x Ispanija-Portugalija-Fatima. 1988 m. balandžio 23-gegužės 8 d. Autobusu Atlanto ir Vidurinio jūros pakraščiu, pro Pirenėjų ir kitus kalnynus. Kraštai turtingi žavia ganta, menu, architektūra, istorija, šventovėm. Vadovas kun. dr. K. Trimakas. Rengia Travel Adversers, Inc. 1515 N. Harlem Ave. Suite 110, Oak Park, IL 60302. USA. Telef. 312-524-2244.

(sk.)

x Česlovas Grincevičius, Lietuvių rašytojų draugijos pirmininkas, sausio 17 d., sekmdienį, atšventė savo 75-tąjį gimtadienį artimųjų draugų ratelyje.

x Balso Cicero skyriaus metinis narių susirinkimas bus sekmdienį, sausio 31 d. Šv. Mišios už skyriaus mirusius narius bus aukojamos 10:30 v.r. Šv. Antano bažnyčioje. Parapijos choras, vadovaujamas M. Prapuolenio ir vargonais palydint Ald. Prapuolenytei, gražiomis giesmėmis nuteiks maldai. Po pamaldų parapijos salėje bus susirinkimas: metinės veiklos ir rudeninio vajuos apyskaitos, Centro ir apskrities svečių žodis ir naujos valdybos rinkimai. Po susirinkimo draugiškas pabėdavimas prie užkandžių. Visi yra kviečiami gausiai dalyvauti.

x Lietuvių Skautų sąjungos vadovybės, išrinktos 1988-90 metų laikotarpiui, iš buvusių vadovų pareigas perims šį savaitgalį. Iškilės vyks Chicagoje, Jaunimo centre. Šeštadienį, sausio 23 d., nuo 9 val. ryto vyks atskiri LSS šakų vadų ir pirmijos posėdžiai. Chicago skautiškoji šeima kviečia maldavauti 7:30 val. vak. ruošiamoje vakarienėje ir 9 val. vak. vyksiančioje vakaronėje. Dalyvausiantieji vakarienėje prašomi iš anksto pranešti vs A. Pauzuoliui. Sekmdienį, sausio 24 d., visi kviečiami maldavauti 9:15 val. ryto šv. Mišiose Jaunimo centre ir 10 val. r. maž. salėje vyksiančiose LSS vadovybės pareigų perdavimo iškilmėse. Po iškilmių vyks VII-tos TS vadovybės ir kitų vadovų posėdis.

x Lietuvos Dukterų draugijos narių visuotinis susirinkimas šaukiamas sekmdienį, sausio 31 d., 1 val. p.p. Jaunimo centro kavinėje. Bus pateiktos metinės apyskaitos, vyks valdybos rinkimai. Narės ir viešnios maloniai kviečiamos dalyvauti.

x Mažosios Lietuvos Lietuvių draugijos susibūrimas — Klaipėdos krašto išsivaidavimo 65 metų sukakties proga ruošiamas šį sekmdienį, sausio 24 d., 12 val. „Seklyčioje“ Marquette Parke. Programoje — paskaita, pietūs ir pabėdavimas. Visi kviečiami. Norintieji dalyvauti iš anksto registruojasi pas draugijos valdybos pirm. V. Žiobri.

x Lietuvių Fondas praneša, kad prašymai paramai gauti turi būti paduoti bendrai paramai iki kovo 15 d. ir studentų stipendijoms iki balandžio 15 d. Veliau gauti prašymai šiais metais nebus svarstomi. Organizacijos ir asmenys, įskaitant ir LB institucijas, prašomi nepraleisti šių terminų. Prašymai turi būti paduoti užpildant specialias formas, gaunamas LF būstinėje. Platesnė informacija teikiama L. Fondo būstinėje darbo dienomis nuo 9 val. ryto iki 5 val. p.p. Prašymų įteikimo data skaitoma pašto antspaudas ar asmeniškas pristatymas į Lietuvių Fondo būstinę: 3001 W. 59th St., Chicago, IL 60629, telef. 312-471-3900.

x P. Domkus, Los Angeles, Cal., „Draugo“ bendradarbis, už parduotas „Draugo“ knygas atsiuntė 200.42 dol. ir dar daugiau jų užsisakė. Kartu atsiuntė ir 8 dol. auką už kalėdines korteles ir kalendorių. Labai dėkojame.

x Kostas Mykolaitis, Detroit, Mich., suprasdamas lietuviškos spaudos sunkumus, pratęsė prenumeratą, pridėjo 10 dol. už kalėdines korteles ir 40 dol. „Draugo“ paramai. K. Mykolaitis įrašė ir garbės prenumeratorių sąrašą, o už mielą auką labai dėkojame.

Marijai ir inž. Antanui J. Rudžiams visų pagerbimo dalyvių vardu įteikiamas skulpt. Jurgio Daugvilos sukurtas remas turimiems įvertinimo ženklams sukabinti. Iš kairės: rengimo komiteto pirm. I. Kriaučiūnienė, M. ir A. Rudžiai ir vicepirm. A. Brazis.

Nuotr. J. Tamulaičio

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

DARBINGAS CHICAGOS ALTOS POSEDIS

Sausio 13 d. Altos centro patalpose 7 val. vakare įvyko Chicago Altos posėdis. Jame dalyvavo valdybos ir tarybos nariai: M. Marcinkienė, O. Kremeris, P. Buchas, S. Mankus, K. Rožanskas, J. Sidlauskas, V. Šoliūnas, J. Jasiūnas, J. Blažys, I. Andrašius, C. Oksas ir A. Katelienė. Svarbiausias posėdžio tikslas — apsvastyti Vasario 16 d. minėjimą. Visi posėdžio dalyviai savo pasisakymuose pabrėžė, kad Vasario 16 d. aktas yra pagrindinė ir esminė lietuvių tautos dalis, iš kurios prasidėjusi mūsų tautos valstybinė organizacija susilaukė to laiko viso pasaulio valstybių, įskaitant ir Sovietų Sąjungą de fakto ir de jure pripažinimo. Po to sekė 22 m. nepriklausomybės laikotarpis sudarė mūsų tautai tinkamas sąlygas visais požiūriais: kultūriniais ir fiziniais visokeriopa atgimti ir pajusti, kad mes, kaip sena ir garbinga tauta, turime rasti pasaulio tautų šeimose tinkamą ir prideramą vietą. Šių minčių skatinama Chicago

x Vidmantas Rapšys, Dowers Grove, Ill., už kalėdines korteles ir kalendorių atsiuntė 35 dol. auką. Ona ir Edvardas Reingoldai, Worcester, Mass., — 30 dol. Labai dėkojame.

x Andrius Mackevičius, Dievo Motinos parapijos knygnų vedėjas, už parduotas „Draugo“ knygas atsiuntė 219.83 dol.

x Elena Vasyliūnas, Kazė Jameikis, Edmundas Cibas, Antanas Jamolis, Jeronimas ir Anelė Bluijus, Jonas Vaiciūnis, Jonas Kriaučiūnas, Veronika Pleskus, Liudas Kairys, V. Miliūnas, P. ir N. Stelmokai, Bronius Kovas, Elena Grudzińska, F. Moncevičius, J. Drukteinis, A. Vaičiulaitis, Jonas Prunskis, dr. Justas Kudirka atsiuntė po 10 dol. aukų už kalėdines korteles ir kalendorių. Labai dėkojame.

x N. Varnas, J. Smalstys, M. Šaulienė, Lumida Stulpin, G. Juškėnas, Fred Pechukas, Jonas Mikulionis, J. Kasperaitis, Stanley Zakas, F.M. Mackevičius, V. Valys, J. Damas, Jadvyga Povilaitienė, Irena Kairys, K. Indreika, Alfonsas Blekys, Jadvyga Rutkienė, Kazys Majauskas, Bronė Pabarčius, Jonas Velutis, Barbora Liutikas už kalėdines korteles ir kalendorių atsiuntė po 10 dol. aukų. Labai dėkojame.

gos Altos valdybos pirmininkė Matilda Marcinkienė pasiūlė trumpą darbotvarkę — apsvastyti 1988 m. Vasario 16 d. Lietuvos nepriklausomybės minėjimo programą. Posėdžio dalyviai po geros valandos rimtų svarstymų priėmė 1988 m. vasario 16 d. minėjimo programą.

Vasario 13 d., šeštadienį, 12 val. vėliavų pakėlimas ir žuvusių dėl Lietuvos laisvės pagerbimas prie paminklo Jaunimo centro sodelyje. Apeigas atliks aukštesniosios liuanistinės mokyklos mokiniai, vadovaujant direktoriui Juozui Masilionui.

Vasario 14 d., sekmdienį, 10 val. vėliavų pakėlimas Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčios aikštėje. Ceremoniją praves Vyt. Didžiojo šaulių rinktinė ir kiti šaulių būriai. Po to iškilmingos pamaldos.

10:30 val. pamaldos Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje. Šv. Mišias atnašaus vysk. Vincentas Brizgys. Pamaldų metu giedos parapijos choras, dirig. Antano Lino. 10 val. pamaldos Lietuvių evangelikų liuteronų Tėviškes parapijos bažnyčioje. Pamaldas laikys kun. Ansas Dumpis. 11 val. Ziono lietuvių evangelikų liuteronų pamaldas atliks kun. Jonas Juozupaitis.

2 val. p.p. Marijos aukštesniosios mokyklos salėje akademija. Minėjimą atidarys pirmininkė

M. Marcinkienė. Vėliavų inėsimą tvarko Dariaus Girėno ir Don Varno postai, JAV ir Lietuvos himnus atliks sol. Audronė Gaiziūnienė. Invokacija sukalbės kun. Fabijonas Kireilis. Nepriklausomybės akta skaitys Gailė Eidukaitė ir Saulius Eidukas. Nepriklausomybės kovų savanorių pagerbimą atliks M. Marcinkienė. Po to bus Lietuvos generalinio konsulo Vaclovo Kleizos žodis, amerikiečių kalbėtojų žodis ir prof. Vytauto Skuodžio paskaita. Po paskaitos sveikinimai. Rezoliucijų priėmimas. Vėliavų išnešimas ir trumpa pertrauka. Po jos bus meninė dalis, kurią atliks Kristijono Donelaičio aukštesniosios liuanistinės mokyklos mokiniai.

Ign. Andrašius

LIETUVIŲ FONDO JUBILIEJAUS MINĖJIMAS

Šiais naujaisiais metais Lietuvių Fondas pradėjo savo gyvavimo antrąjį dvidešimtpenktmetį. Lietuvių Fondo vadovybė džiaugiasi, galedama 25 veiklos metus prisidėti prie lietuvių kultūros ugdymo ir lietuvių išlaikymo išeivijoje dosnių tautiečių ir pasižventusių darbuotojų dėka.

Praėjusieji 1987 jubiliejiniai metai Lietuvių Fondui buvo sėkmingi tiek inaisais, tiek naujų narių skaičiumi. Jubilie-

jinius metus atžymėjo Lietuvių Fondo igaliojiniai bei jų talkininkai, už ką Lietuvių Fondo vadovybė yra nuosirdžiai dėkinga.

Ypatinga padėka priklauso mažai Grand Rapids Lietuvių Bendruomenės apylinkei, kuri pirmoji suruošė sėkmingą vaju-vakariene ir paminėjo Lietuvių Fondo 25-kių metų jubiliejų rugsejo 12 d. Reikia priminti ypač Joną Trešką. Taip pat New Yorko Lietuvių Fondo atstovė Lilė Milukienė ir dr. Juozas Kazickas suorganizavo neeilinį solistės Lilijos Sukytės koncertą spalio 3 d. Eilė metų Los Angeles apylinkėje, neįsąsamas nuovargio, Lietuvių Fondo igaliojinis Jonas Činga suburia plačiai pasiskleidžiusius tautiečius į kasmetinius Fondo renginius. Pernai toks sėkmingas renginys-koncertas buvo suruoštas lapkričio 8 d. J. Činga buvo pasikvietęs sol. Audronę Gaiziūnienę.

St. Petersburgo apylinkėje Lietuvių Fondo ratą suka energinga igaliojinė Janina Gerdvilienė. Gruodžio 17 d. lietuvių klube ši Floridos apylinkė igaliojinės Janinos Gerdvilienės dėka paminėjo Lietuvių Fondo sidabrinę sukaktį, suruošdama solisto Antano Pavarasio koncertą su vaišėmis. Tuo renginiu Floridos lietuviai parėmė Lietuvių Fondą, kuris artėja prie 4 milijono dolerių kapitalo.

Pagrindinis Lietuvių Fondo jubiliejaus renginys — banketas vyko spalio 31 d. Chicagoje. Jo metu buvo pagerbti Lietuvių Fondo steigėjai ir pradininkai. Visus smagiai nuteikė sol. Birutė Vizgirdienė.

Dar šiais metais kovo 13 d. lietuviškos radijo „Laisvės Varpų“ valandėlės vedėjas Petras Viščinis Bostone rengiasi atitinkamai paminėti Lietuvių Fondą. Petras Viščinis, kuris yra ir Lietuvių Fondo igaliojinis, įvairiais būdais daug dėmesio skiria Lietuvių Fondui ir ji remia.

Lietuvių Fondo vadovybė nuosirdžiai yra dėkinga visiems atstovams ir jų talkininkams už įdėtą darbą, paaukotą laiką bei patirtą nuovargį, ruošiant renginius ir rūpinantis Fondo augimu, o taip pat visiems aukotojams, kurie savo dosnumu parėmė Lietuvių Fondą visais galimais ištekliais. Taip pat dėkingas visiems menininkams, Lietuvių Fondo renginiuose atlikusiems menines programas, spaudai ir spaudos bei radijo darbuotojams. Tik bendromis jėgomis, savanoriškai ir idealistinio nusiteikimo vedami, aukodamiesi ir aukodami, prisidėsime prie bendro lietuvių išlaikymo.

Kor.

LIETUVIŠKA KALĖDŲ EGLUTĖ

S. Palionienė dirba kaip kvalifikuota slaugė Fairfax Health Care Center Harlem Ave., Beryn, Ill. Ji pati sako, kad jai tas darbas patinka, nes esanti daugelio ligų kamuota, todėl dėl tos priežasties pasirinko tą darbą, kad galėtų sergantiems padėti. Ji visada šypsosi ir su meile sergantiems patarnauja.

Tos Health Care Center įstigos direktorė Linda ir vyriausia administratore Frances Schweig pareiškė jai, kad šiais metais ruošiamas visų tautybių aplink pasaulį Kalėdų eglutė. Jos prašė ją, kad ji lietuviškais ornamentais papuoštų eglutę. Tą prašymą ji išpildė. Lietuviška Kalėdų eglutė buvo pastatyta pirmame aukšte. Po eglutės buvo padėta lietuviška lėlė, 200 Lithuanian knygelių išleisti Amerikos Lietuvių Tarybos, parašytų Juozo Prunskio.

Lankytojai ir ligoniniai stebėjosi, kad iš plastikinių šiaudelių galima padaryti tokius gražius papuošalus — ornamentus.

IŠ ARTI IR TOLI

KANADOJE

— Į Londoną, Ont., Atvyko Rasa ir Paulius Kurai, kurie jau išijungę į lietuvišką veiklą. Jie augina sūnų ir dvi mažas dukreles. Abu yra nuo jaunystės lietuvių kolonijų veikėjai, lietuvių atstovai įvairiuose renginiuose. Londono lietuviai džiaugiasi jų atvykimu ir išijungimu į lietuviškus darbus. Rasa Kurienė-Lukoševičiūtė yra baigusi Montrealio universitetą, mokytojavusi, o dabar yra Liet. Bendruomenės krašto valdybos narė ir Kultūros komisijos pirmininkė. Paulius Kuras baigęs farmaciją ir yra didelės vaistų bendrovės daugelio vaistinių administratorius.

— A.a. Sofija Babinskienė, 72 m. amžiaus, lapkričio 20 d. mirė Šv. Juozapo ligoninėje. Iš Šiluvos Marijos bažnyčios buvo palaidota Šv. Petro katalikų kapinėse.

— Gedimino Šaulių kuopa Delhi-Tillsonburg, Ont., paminėjo lapkričio 22 d. Lietuvos kariuomenės įkūrimo sukaktį Šv. Kazimiero bažnyčioje pamaldomis ir salėje akademine dalimi. Paskaitą apie Lietuvos kariuomenę skaitė Juozas Vitas, meninę dalį atliko Aldona Aleiūnienė ir Leokadija Vitienė.

— Calgary, Alb., lietuvių pirmininkė M. Vanagaitienė sukvietė visus lietuvius praleisti prieškalėdinį vakarą restorane. Čia buvo tautiška ir gera nuotaika.

— Edmontono, Alb., lietuvių rengiasi bendrai sutikti Naujuosius Metus. Jie prisimena ir savo sergančius Oną Liutkevičienę, Mykolą Dudaoravičių ir Juozą Kyną.

— Londono pagrindinė televizijos stotis, tarpininkaujant Irenai Daniūnienėi, prieškalėdinėje programoje turėjo pasikalbėjimą su Gražina Petrauskienė apie Kūčių lietuviškas tradicijas. Buvo rodoma prie Kūčių stalo.

Vyriausia administratorė ir direktorė nusifotografavo prie eglutės. Direktorė žadėjo parodyti savo vyrui ir anūkams tą gražų ornamentą, kurį gavo iš Sofijos. Sekretorė Margaret (Prunskutė) kapsa pamačiusi eglutę tarė: „Didžiojojos būdama lietuvaite“. Ji nusifotografavo. Kai kurie lankytojai prašė šiaudinukų rarduoti, bet to ji negalėjo padaryti, nes ne visi jos buvo. Fairfax Health Care Center dirba lietuviai gydytojai: dr. Slapikas, kuri yra išteklėjusi už dr. Slapiko (jis ten dirba), dr. F. Kaunas, dr. P. Kisieliūsis, dr. Palucis ir dr. Bloom. Visi daktarai kalba lietuviškai. Jie džiaugiasi ir didžiavosi papuošta lietuviška eglute. Sofija Palionienė padarė lietuvišką eglutę. Ji išgarsino Lietuvos vardą tarp kitataučių. Daugelis kitataučių jos klausinėjo, kas yra Lietuva ir kur ji yra. Ji visiems aiškino apie Lietuvos praeitį ir dabartį. Išdalino tuos du šimtus knygelių.

Netikėtai pateko man amerikietiškas laikraštis, kuriame rašoma apie tą eglutę, todėl nuvažiauvau pasitikrinti. Ten ją sutikau ir ji man viską papasakojo.

Atsakiau jai: „Garbė Tau, Sofija, už Lietuvos garsinimą Amerikos visuomenėje“.

L. Dubauskienė

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.

Jolita Kriaučiūnaitė, Marijos ir Antano Rudžių pagerbimo programos vedėja, Martinių salėje sausio 10 d.

Nuotr. J. Tamulaičio